



S P R A W O Z D A N I E

sporządzane w ramach realizacji
POLITYKI INFORMACYJNEJ
PLUS BANK S.A.

wg stanu na

31 grudnia 2018 roku

Warszawa, lipiec 2019 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Informacje ogólne	4
1. Informacje dotyczące podmiotów objętych obowiązkiem ujawnień	4
2. Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka	8
3. System kontroli wewnętrznej	20
II. Fundusze własne.....	27
1. Informacje dotyczące funduszy własnych.....	27
2. Główne cechy instrumentów kapitałowych	30
3. Adekwatność kapitałowa.....	31
III. Ekspozycja na ryzyko oraz stosowane metody oceny i ograniczania ryzyka	33
1. Ryzyko kredytowe.....	33
2. Ryzyko rynkowe (ryzyko cen instrumentów dłużnych i ryzyko walutowe).....	39
3. Instrumenty kapitałowe w portfelu Grupy	40
4. Ryzyko operacyjne	40
5. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym.....	42
6. Ryzyko płynności	42
7. Sekurytyzacja	45
IV. Wymagania kwalifikujące do stosowania poszczególnych instrumentów lub metod	46
1. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego	46
V. Polityka wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku (tzw. osób kluczowych)	48
VI. Dodatkowe ujawnienia	53
1. Dźwignia finansowa	53
2. Aktywa obciążone	53
3. Pozostałe.....	54

Wstęp

Sprawozdanie jest źródłem informacji o charakterze ilościowym i jakościowym na temat ekspozycji na ryzyko i adekwatności kapitałowej oraz zasad zarządzania ryzykiem w PLUS BANK S.A., a także zasad ustalania wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka.

Sprawozdanie stanowi realizację *Polityki informacyjnej PLUS BANK S.A.*, uchwalonej przez Zarząd Banku i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą zgodnie z następującymi przepisami zewnętrznymi:

- Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 oraz aktami wykonawczymi do Rozporządzenia CRR,
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (tekst jednolity Dz. U. 2018, poz. 2187 wraz z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym,
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz. U. z 2017 r. poz. 637).

Użyte w *Sprawozdaniu* terminy i określenia oznaczają:

Bank	- PLUS BANK S.A.,
Grupa	- Grupa kapitałowa PLUS BANK S.A.,
Rozporządzenie CRR	- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012,
Dyrektywa CRD	- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 200/48/WE oraz 2006/49/WE,
Uchwała Nr 386/2008 KNF	- Uchwała Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności (Dz. Urz. KNF z 2008 r. Nr 8, poz. 40 z późn. zm.),
Kapitał regulacyjny	- całkowity wymóg kapitałowy stanowiący 8% łącznej ekspozycji na ryzyko obliczanej na podstawie Rozporządzenia CRR/Dyrektywy CRD,
Kapitał wewnętrzny	- Potrzeby kapitałowe szacowane na podstawie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz. U. z 2017 r. poz. 637) i Rekomendacją H.

O ile nie podano inaczej, wszystkie dane liczbowe zaprezentowano wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku, w tysiącach złotych.

I. Informacje ogólne

1. Informacje dotyczące podmiotów objętych obowiązkiem ujawnień

Grupę kapitałową PLUS BANK S.A. stanowi PLUS BANK S.A. jako jednostka dominująca wraz z jednostkami od niego zależnymi. Spółki Stary Młyn Sp. z o. o. i EMIR 75 Sp. z o. o., z uwagi na brak sprawowanej przez Bank kontroli nie zostały włączone do konsolidacji. Wszystkie spółki zależne mają swoją siedzibę w Polsce.

Zakres jednostek objętych konsolidacją w ramach Grupy Kapitałowej PLUS BANK S.A. na dzień 31 grudnia 2018 roku, prezentuje poniższa tabela:

	Zakres konsolidacji do celów regulacji ostrożnościowych				Zakres konsolidacji do celów rachunkowości
	w pełni skonsolidowane	skonsolidowane metodą proporcjonalną	pomniejszają fundusze własne	nie są skonsolidowane ani nie pomniejszają funduszy własnych	w pełni skonsolidowane
CENTRUM SZKOLENIA I ZARZĄDZANIA NIERUCHOMOŚCIAMI SP. Z O. O.	TAK	NIE	NIE	NIE	TAK
IB TFI S.A.	TAK	NIE	NIE	NIE	TAK

Na dzień 31 grudnia 2018 r. Grupa Kapitałowa PLUS BANK S.A. objęła skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym następujące spółki:

	Udział % w kapitale Spółki	Udział % w głosach
CENTRUM SZKOLENIA I ZARZĄDZANIA NIERUCHOMOŚCIAMI SP. Z O. O.	100%	100%
IB TFI S.A.	92,73%	92,73%

PLUS BANK S.A. - jednostka dominująca Grupy

Bank jest spółką akcyjną działającą na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jednolity Dz. U. z 2018, poz. 2187 z późniejszymi zmianami) oraz przepisów Kodeksu spółek handlowych (tekst jednolity Dz. U. 2017. 1577 z późn. zm.) i postanowień Statutu Banku. Siedziba Banku mieści się w Warszawie, Al. Stanów Zjednoczonych 61a.

Bank utworzony został na podstawie Decyzji nr 56 Prezesa NBP z dnia 12 kwietnia 1991 r. Wpis do Rejestru Handlowego dokonany został w Sądzie Rejonowym w Poznaniu dnia 26 kwietnia 1991 r. pod sygnaturą RHB 5747. W dniu 7 marca 2002 r. PLUS BANK S.A. (wcześniej INVEST-BANK S.A.) został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego

prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu, XXI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000096937. Aktualnie po przeniesieniu w 2002 roku siedziby Banku z Poznania do Warszawy, sądem rejestrowym jest Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy. Czas działania Banku został określony jako nieoznaczony.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) Bank w ramach przeważającego rodzaju prowadzonej działalności posiada wpis pod nr 6419 Z „Inne pośrednictwo pieniężne”.

Zgodnie ze Statutem Banku, przedmiotem jego działalności jest wykonywanie czynności bankowych na rzecz przedsiębiorców oraz innych osób prawnych, osób fizycznych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, a także wykonywanie innych czynności określonych postanowieniami Statutu.

Na dzień 31.12.2018 roku PLUS BANK S.A. zatrudniał 553 osoby – 546,7 (w etatach).

Akcje Banku nie znajdują się w publicznym obrocie papierami wartościowymi.

Zarząd Banku zatwierdził skonsolidowane sprawozdanie finansowe dnia 14 czerwca 2019 r.

Na dzień 31.12.2018 r. wynik finansowy Grupy przed opodatkowaniem wyniósł -8 854 tys. zł, podatek dochodowy był na poziomie 37 358 tys. zł, strata netto Grupy wynosiła 46 212 tys. zł, stopa zwrotu z aktywów obliczona jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej wynosiła -0,02.

W 2018 roku Bank nie korzystał z finansowego wsparcia pochodzącego ze środków publicznych, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym.

Bank w 2018 nie był stroną umowy dotyczącej wsparcia finansowego w ramach Grupy.

Bank jako jednostka dominująca w Grupie zatwierdził również pod datą 14 czerwca 2019 r. jednostkowe sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE.

CENTRUM SZKOLENIA I ZARZĄDZANIA NIERUCHOMOŚCIAMI SP. Z O.O. – podmiot zależny

W dniu 21.01.2014 roku Spółka przyjęła 3 Spółki tego samego właściciela tj. Banku, a mianowicie Zarządzanie Nieruchomościami Sp. z o. o., Invest Profit S.A., Profit S.A., w trybie art. 492§ 1pkt 1 KSH na podstawie uchwały z dnia 04.11.2013 spisanej w Kancelarii Notarialnej w Poznaniu Hanna Grajzer, Rep. A Nr 4762/2013, Rep. A Nr 4757/2013, Rep. A Nr 4752/2013. Przeręjestrowanie Spółki nastąpiło w Sądzie Rejonowym Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółka wpisana jest do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000098120.

W roku 2018 podstawową działalnością Spółki była administracja i zarządzanie nieruchomościami. Jest ona prowadzona w oparciu o umowy zawarte pomiędzy Spółką a właścicielem nieruchomości, których jest PLUS BANK S.A. Spółka zarządza 379 lokalami mieszkalnymi i niemieszkalnymi zlokalizowanymi w Poznaniu na ul. Szlacheckiej, ul. Sieradzkiej, ul. Królewskiej i ul. Magnackiej oraz na Osiedlu Batorego.

W ramach działalności Spółka prowadzi obiekt szkoleniowo-rekreacyjny zlokalizowany w Kamińsku k. Murowanej Gośliny pod nazwą „Rezydencja Kamińsko”. Obiekt jest własnością Spółki, która organizuje w nim imprezy integracyjne, okolicznościowe, konferencje oraz szkolenia.

Spółka Centrum Szkolenia i Zarządzania Nieruchomościami posiada wszystkie udziały w spółce NR SPV2 Sp. z o.o. o kapitale zakładowym 5.000,00 zł. Spółka NR SPV2 Sp. z o. o. posiada wszystkie udziały w spółce NR SPV1 Sp. z o. o.. Spółki SPV 1 i SPV 2 zostały powołane w Banku jako spółki celowe dla realizacji zadań związanych z procesami windykacyjnymi. W dniu 23 sierpnia 2018 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników NR SPV2 Sp. z o. o. Uchwałą Nr 2/2018 postawiło Spółkę NR SPV2 Sp. z o. o. w stan likwidacji. Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej. Spółka NR SPV1 Sp. z o. o. również nie prowadzi działalności operacyjnej.

IB TOWARZYSTWO FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH S.A. – podmiot zależny

Spółka IB Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. jest w Grupie od czerwca 2013 roku, powstała na podstawie Aktu Notarialnego z dnia 18.04.2013 roku. Spółka wpisana jest do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000462391.

Na dzień 31 grudnia 2018 kapitał zakładowy składał się ze 107 837 równych i niepodzielnych akcji o wartości nominalnej 21,50 zł. za każdą.

Struktura własności kapitału zakładowego Spółki na koniec roku obrotowego kształtowała się następująco:

<u>Akcjonariusz</u>	Liczba posiadanych akcji	Wartość nominalna posiadanych akcji	Typ posiadanych akcji
Plus Bank S.A.	100 000,00	2 150 000,00	zwykłe Seria A
WBN Holding Limited	7 837,00	168 495,50	zwykłe Seria B
	<u>107 837,00</u>	<u>2 318 495,50</u>	

Dnia 31 grudnia 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki uchwaliło podwyższenie kapitału zakładowego Spółki z kwoty 2.150.000 zł. do kwoty 2.318.495,50 zł. w drodze emisji 7.837 nowych akcji imiennych serii B, o wartości 21,50 zł i w wyniku tego udział Banu się zmienił i nie wynosi już 100%.

Jeżeli Bank uwzględniłby powyższą zmianę, wówczas kapitał mniejszościowy wyniósłby 168 495,50 zł, natomiast kapitał zapasowy wyniósłby 31 504,74zł.

W dniu 29 stycznia 2019 roku podwyższenie kapitału zakładowego Spółki zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Przedmiotem działalności Spółki jest tworzenie funduszy i zarządzanie nimi.

Pozostałe podmioty zależne

PB ONE SP. Z O. O. w likwidacji

Zarząd PLUS BANK S.A. Uchwałą nr 580/2016 z dnia 15.11.2016 r. powołał spółkę PB ONE Sp. z o. o. w celu realizacji zadań związanych z procesami windykacyjnymi. Bank posiada 100% udziałów w spółce. Kapitał zakładowy Spółki wynosi 5 tys. zł. Przedmiotem działalności Spółki jest tworzenie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi zamkniętymi. Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej.

	Zakres konsolidacji do celów regulacji ostrożnościowych				Zakres konsolidacji do celów rachunkowości
	w pełni skonsolidowane	skonsolidowane metodą proporcjonalną	poniżej fundusze własne	nie są skonsolidowane ani nie poniżej funduszy własnych	w pełni skonsolidowane
PB ONE SP. Z O.O.	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE

Rzemieślniczy Dom Towarowy Sp. z o. o. w likwidacji

PLUS BANK S.A. posiada 56 925 udziałów w Rzemieślniczy Dom Towarowy Sp. z o. o. w likwidacji (dalej: RDT), których łączna wartość nominalna wynosi 569.250,00 zł, co stanowi 30,77% udziału w kapitale zakładowym RDT. Grupa realizuje działania zmierzające do zakończenia likwidacji Spółki. Likwidacja Spółki nie wywołuje skutków finansowych dla działalności Grupy.

Konsolidacja

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje sprawozdanie finansowe PLUS BANK S.A. oraz sprawozdania finansowe jego jednostek zależnych. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych są sporządzane za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej Banku, przy wykorzystaniu jednolitych zasad rachunkowości.

Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszelkie jednostki, w odniesieniu, do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę, uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić.

Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przestaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli. Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą nabycia. Koszt przejęcia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany, powiększoną o koszty bezpośrednio związane z przejęciem.

Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejęcia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów mniejszości.

Nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się jako wartość firmy. Jeśli koszt przejęcia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów.

Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione, tam gdzie było to konieczne dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę. W przypadkach, gdy jest to konieczne, w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych, dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez jednostkę z zasadami stosowanymi przez podmiot dominujący.

Cenę przejęcia pomniejsza się o wypłacenie dywidendy lub inne udziały powstałe w zyskach przed dniem objęcia kontrolą. W momencie, gdy inwestycje w jednostce gospodarczej przestają być jednostką zależną, nie stając się jednak jednostką stowarzyszoną ani jednostką współkontrolowaną jest ona księgowana jako składnik aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9. Wartość bilansową inwestycji w dniu, w którym przestaje ona być jednostką zależną, traktuje się jako cenę nabycia w momencie początkowej wyceny jako składnik aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9.

2. Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

Bank w celu ochrony interesów klientów i zapewnienia bezpieczeństwa swojej działalności stosuje następujące zasady:

- posiada skuteczny, sformalizowany, dostosowany do skali i rodzaju działalności system zarządzania, w ramach którego funkcjonuje:
 - system zarządzania ryzykiem i kapitałem, obejmujący identyfikację, pomiar, monitorowanie i kontrolowanie (w tym limitowanie) ryzyka oraz ocenę adekwatności kapitałowej i planowanie kapitałowe,
 - system kontroli wewnętrznej, przede wszystkim w zakresie realizacji czynności bankowych, wykonywanych we własnym zakresie jak również powierzonych w drodze umowy outsourcingu innym przedsiębiorcom,
- utrzymuje fundusze własne na poziomie zapewniającym bezpieczne funkcjonowanie, stosownie do rozmiarów prowadzonej działalności i ekspozycji na ryzyko tj. na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
 - całkowity kapitał regulacyjny,
 - całkowity kapitał wewnętrzny,
- posiada plany działania na wypadek niekorzystnych zdarzeń:
 - plany utrzymania ciągłości działania zapewniające ciągłe i niezakłócone funkcjonowanie banku,
 - plany awaryjne zapewniające niezakłócone prowadzenie działalności bieżącej na wypadek niekorzystnych zdarzeń (kryzys płynności, niedobór funduszy własnych) mogących poważnie tę działalność zakłócić.

Bank narażony jest w swojej działalności przede wszystkim na następujące ryzyka:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko płynności,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko modeli (trudnomierzalne),
- ryzyko braku zgodności.

Zarząd PLUS BANK S.A. oświadcza, że obowiązujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest dostosowany do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i odpowiedni z punktu widzenia profilu i strategii instytucji.

1) Strategie i procesy zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

Ryzyko kredytowe

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest tworzenie i wdrażanie zasad udzielania zaangażowań kredytowych mających na celu minimalizację strat z tytułu niespłacenia zobowiązań kredytowych.

Bank posiada metodyki oceny zdolności kredytowej klientów detalicznych i instytucjonalnych, którzy ubiegają się o zawarcie z Bankiem transakcji kredytowych lub występują jako osoby poręczające zobowiązania wynikające z transakcji kredytowych a także zasady i sposoby prawnego zabezpieczania transakcji kredytowych, udzielania oraz przyjmowania poręczeń i gwarancji bankowych.

Bank posiada również procedury wewnętrzne regulujące proces monitorowania klientów z którymi zawarte zostały transakcje kredytowe. Monitorowany jest poziom ryzyka związanego z terminowością obsługi, sytuacją finansową klienta oraz zabezpieczeniem transakcji.

Bank różnicuje również limity kompetencyjne w zależności od kwoty łącznego zaangażowania kredytowego klienta w Banku oraz rodzaju klienta (oddzielnie dla klientów detalicznych i klientów instytucjonalnych) uzależniając poziom szczebla decyzyjnego od ryzyka transakcji.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej jest ograniczenie negatywnego wpływu zmian parametrów rynkowych na rynku finansowym na wynik finansowy Banku i jego kapitał, przy równoczesnym utrzymaniu atrakcyjności i konkurencyjności oferty dla klientów.

Strategia zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej polega na utrzymywaniu ekspozycji Banku w akceptowalnych granicach tj. w granicach limitów ustalanych przez Zarząd Banku lub Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz alokowaniu adekwatnej kwoty funduszy własnych na pokrycie strat nieoczekiwanych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Ryzyko płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest utrzymywanie płynności płatniczej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności oraz finansowanie aktywów, bez konieczności ponoszenia nadmiernych kosztów.

Terminowe wywiązywanie się z zobowiązań zapewniają aktywa płynne (instrumenty rynku pieniężnego, w tym krótkoterminowe lokaty na rynku międzybankowym i łatwo zbywalne papiery wartościowe o niskim ryzyku rynkowym), które zabezpieczają (pokrywają z nadwyżką) wypłaty depozytów, uruchomienia środków z tytułu zawartych umów kredytowych i realizacji innych zobowiązań a ponadto stanowią zabezpieczenie na wypadek zdarzeń kryzysowych.

Natomiast finansowanie portfela kredytów, Bank zabezpiecza stabilnymi źródłami finansowania, w tym długoterminowym osadem utrzymującym się na rachunkach depozytowych klientów.

Bank ogranicza ryzyko płynności utrzymując je w granicach limitów wewnętrznych i nadzorczych.

Ryzyko operacyjne

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest minimalizowanie możliwości wystąpienia strat operacyjnych we wszystkich obszarach działalności Banku oraz ograniczanie skutków zmaterializowanych zdarzeń operacyjnych.

Obowiązująca w Banku Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym określa efektywną strukturę/mechanizmy zarządzania ryzykiem. Zawiera opisane role i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmującego identyfikację, ocenę, monitorowanie, przeciwdziałanie oraz raportowanie. Identyfikacja i ocena ryzyka operacyjnego polega na analizie czynników wewnętrznych oraz zewnętrznych mogących mieć istotny wpływ na osiągnięcie celów Banku.

Głównymi narzędziami stosowanymi w identyfikacji i ocenie ryzyka operacyjnego są:

- baza zdarzeń operacyjnych Banku,
- kluczowe wskaźniki ryzyka (KRI),
- samoocena ryzyka operacyjnego.

Realizacja powyższych działań służy minimalizowaniu ryzyka występowania strat operacyjnych we wszystkich obszarach działalności Banku.

Na procesy zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku składają się:

- proces identyfikacji i nadzoru ryzyka operacyjnego,
- proces samooceny ryzyka operacyjnego,
- proces raportowania zdarzeń operacyjnych,
- proces analizy zdarzeń operacyjnych,
- proces zarządzania ryzykiem operacyjnym za pomocą Kluczowych Wskaźników Ryzyka,
- proces zarządzania ryzykiem operacyjnym przy użyciu limitów ryzyka operacyjnego,
- proces nadzoru nad współpracą Banku z firmami zewnętrznymi i spółkami zależnymi,
- proces wyliczania wymogu kapitałowego,
- proces szacowania kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne,
- proces szkoleń z zakresu zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- proces kontroli realizacji procesów.

W Banku funkcjonuje także Komitet Ryzyka Operacyjnego, który wypracowuje stanowiska i wydaje decyzje oraz rekomendacje w sprawach dotyczących zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Ryzyko braku zgodności

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest utworzenie efektywnego procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności mającego na celu ograniczanie skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku poprzez identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie ryzyka braku zgodności w Banku oraz raportowanie. Ryzyko braku zgodności może powodować skutki zarówno finansowe jak i niefinansowe w szczególności tj. sankcje prawne i regulaminowe, straty finansowe np. wynikające z roszczeń prawnych, kar finansowych lub innego rodzaju sankcji nałożonych przez stosownych regulatorów bądź organy kontrolne, pogorszenie się reputacji, zwiększenie poziomu skarg i reklamacji etc..

Do realizacji procesów zarządzania ryzykiem braku zgodności powołana jest w Banku komórka organizacyjna należąca do systemu kontroli wewnętrznej i podległa bezpośrednio Prezesowi Zarządu Banku tj. Biuro ds. Compliance (BC) .

Podstawowe zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności zostały zdefiniowane w opracowanej przez Zarząd zaopiniowanej przez Komitet Audytu i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą, Polityce zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności PLUS BANK S.A. oraz Regulaminie funkcjonowania Biura ds. Compliance

W ramach procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku kluczowymi elementami są: nadzór Rady Nadzorczej wspieranej przez Komitet Audytu np.: w ramach wydawanych opinii w zakresie corocznej oceny Biura do spraw Compliance oraz efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku i odpowiedzialność Zarządu Banku za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności oraz zapewnienie przestrzegania *Polityki zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności*, odpowiedzialność wszystkich pracowników Banku za zapewnienie zgodności w zakresie powierzonych im obowiązków, odpowiednie usytuowanie Biura ds. Compliance w strukturze Banku w tym zarządzanie przez BC ryzykiem braku zgodności poprzez identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie oraz raportowanie o ryzyku braku zgodności.

Wprowadzenie i stosowanie zasad oraz standardów w zakresie zgodności i ryzyka braku zgodności pełni istotną rolę w kreowaniu wartości Banku, wzmacnianiu i ochronie jego dobrego imienia oraz we wzmacnianiu zaufania publicznego do działalności Banku i jego pozycji na rynku.

Ryzyko modeli

Celem zarządzania ryzykiem modeli jest zapewnienie rzetelnej oceny ryzyka z wykorzystaniem modeli i odpowiedniej jakości zarządzania ryzykiem modeli, dostosowanej do istotności ryzyka modeli w Banku.

Zarządzanie ryzykiem modeli obejmuje następujące procesy:

- identyfikację ryzyka modeli, w tym gromadzenie informacji o istniejących, budowanych, a także planowanych do budowy modelach oraz cykliczne ocenianie stopnia narażenia na ryzyko modeli,
- monitorowanie i kontrolę poziomu ryzyka modeli,
- budowę, weryfikację i zatwierdzanie modeli,
- ocenę adekwatności modeli i poprawności sposobu ich wykorzystania (walidację modeli).

W celu ograniczenia ekspozycji na ryzyko modeli stosowane są następujące mechanizmy:

- narzędzia analityczne wspierające pomiar ryzyka modeli, ich walidację oraz monitoring,
- raportowanie na temat ryzyka modeli, w szczególności w zakresie wyników walidacji oraz stopnia narażenia na ryzyko modeli, będące podstawą decyzji odnośnie wykorzystania lub ewentualnych zmian modeli,
- zatwierdzony przez Radę Nadzorczą poziom tolerancji Banku na ryzyko modeli. W przypadku jego przekroczenia, Departament Kontroli Ryzyka przygotowuje analizę działań naprawczych dla poszczególnych modeli o wysokim poziomie ryzyka i przedstawia ją do akceptacji Zarządowi Banku i Radzie Nadzorczej.

2) *Struktura i organizacja zarządzania danym ryzykiem lub inne odpowiednie rozwiązania organizacyjne*

Zarządzanie ryzykiem, zlokalizowane w Pionie Ryzyka, realizowane jest przez następujące komórki organizacyjne:

- Departament Polityki i Modelowania Ryzyka Kredytowego w zakresie ryzyka kredytowego,
- Departament Ryzyka Operacyjnego w zakresie ryzyka operacyjnego,
- Departament Kontroli Ryzyka, w zakresie ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyka rynkowego (walutowego i cen instrumentów dłużnych), ryzyka płynności i ryzyka modeli, a także kontroli ryzyka kredytowego oraz poprzez ocenę całkowitego narażenia na ryzyko oraz adekwatności kapitałowej.

Zarządzanie ryzykiem i kapitałem wspierane jest przez odpowiednie komitety:

- Komitet Kredytowy,
- Komitet Ryzyka Operacyjnego,
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Kluczową rolę w procesie zarządzania odgrywa Zarząd Banku i Rada Nadzorcza.

W Banku funkcjonuje Departament Audytu Wewnętrznego, którego zadaniem jest badanie i ocena w sposób obiektywny i niezależny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej z wyłączeniem komórki audytu wewnętrznego.

W Banku nie został powołany oddzielny komitet ds. ryzyka.

Ryzyko kredytowe

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym uczestniczą następujące komórki organizacyjne:

- **Departament Polityki i Modelowania Ryzyka Kredytowego** zarządza ryzykiem kredytowym – opracowuje, wdraża i monitoruje przestrzeganie obowiązującej polityki, procedur i standardów z zakresu ryzyka kredytowego. Opracowuje informację zarządczą z zakresu analiz ryzyka w poszczególnych portfelach kredytowych oraz w jednostkach organizacyjnych Banku, odpowiada za poprawność wyznaczania odpisów aktualizujących,
- **Departament Kontroli Ryzyka** - opracowuje informację zarządczą z zakresu analiz ryzyka w poszczególnych portfelach kredytowych oraz w jednostkach organizacyjnych Banku, odpowiada za poprawność wyznaczania odpisów aktualizujących,
- **Departament Kredytów i Monitoringu** dokonuje oceny poziomu ryzyka kredytowego transakcji kredytowych w zakresie klientów instytucjonalnych i detalicznych w momencie udzielania lub wprowadzania zmian już funkcjonujących transakcjach, a także dokonuje oceny ryzyka transakcji kredytowych w całym okresie ich funkcjonowania poprzez prowadzenie monitoringu Klientów posiadających znaczące zaangażowanie,
- **Centrum Restrukturyzacji i Windykacji** opracowuje zasady dotyczące windykacji i restrukturyzacji należności, monitoruje kredytobiorców zalegających ze spłatą, przeprowadza restrukturyzacje oraz zarządza portfelem należności windykowanych (odzyskuje należności, rozlicza firmy windykacyjne i kancelarie prawne),

- **Centrum Weryfikacji i Uruchamiania Kredytów** dokonuje centralnej weryfikacji wniosków o kredyty detaliczne, wykonuje zadania związane z procesem udzielania kredytów dokonując oceny przekazanych przez oddziały i zewnętrzną sieć sprzedaży dokumentów składanych przy wnioskach o kredyty dla klientów detalicznych (z wyłączeniem kredytów hipotecznych).

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym wspiera Komitet Kredytowy, do którego zadań należy:

- wydawanie wstępnych decyzji kredytowych dla kredytów klientów detalicznych i instytucjonalnych, dla których decyzję kredytową podejmuje Zarząd Banku,
- wydawanie decyzji kredytowych dla kredytów klientów detalicznych i instytucjonalnych według przyznanych kompetencji do podejmowania decyzji kredytowych (do 50 tys. zł),
- wydawanie wstępnych decyzji dotyczących zatwierdzenia lub wprowadzenia zmian do modeli scoringowych oraz wprowadzenia zmian do polityki kredytowej Banku, wydawanie decyzji dotyczących przyznania, zmiany lub anulowania przyznanych indywidualnych limitów decyzji kredytowych dla pracowników Departamentu Kredytów i Monitoringu oraz przyznania lub zmiany indywidualnych limitów rekomendacji dla pracowników Centrum Weryfikacji i Uruchamiania Kredytów.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyko rynkowe i ryzyko płynności

Zadania w zakresie zarządzania ryzykiem rynkowym i ryzykiem płynności realizowane są przez niezależne komórki organizacyjne:

- **Departament Kontroli Ryzyka** opracowuje i wdraża zasady identyfikacji i pomiaru ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyka rynkowego, ryzyka płynności i ryzyka modeli oraz kontroluje przestrzeganie limitów ograniczających nadzorowane ryzyka. Biuro opracowuje raporty na temat nadzorowanych ryzyk i rekomenduje działania gwarantujące utrzymanie ich akceptowalnego poziomu. Opracowuje również zbiorczą informację zarządczą na temat łącznego narażenia Banku na wszystkie rodzaje ryzyka oraz ocenia adekwatność kapitałową Banku.
- **Departament Skarbu**
 - zabezpiecza aktywa płynne na poziomie zapewniającym realizację bieżących zobowiązań i monitoruje stan gotówki w kasach,
 - zawiera transakcje na rynku międzybankowym w granicach obowiązujących limitów, w tym transakcje zabezpieczające.
- **Departament Operacji Bankowych** ustala pozycję walutową Banku, zarządza rachunkami nostro i rozlicza transakcje Departamentu Skarbu.

Proces zarządzania ryzykiem finansowym wspiera Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, do którego zadań należy m.in.:

- monitorowanie procesu zarządzania ryzykiem finansowym i kształtowania się jego poziomu oraz możliwości kapitałowych Banku,
- podejmowanie decyzji w zakresie wysokości limitów ograniczających ryzyko, z wyłączeniem limitów będących w kompetencji Zarządu Banku,
- podejmowanie wstępnych decyzji i wypracowywanie rozwiązań docelowych dotyczących m.in. metodyki pomiaru (w tym szacowania kapitału wewnętrznego i ustanawiania parametrów odzwierciedlających poziom ryzyka) i kontroli ryzyka finansowego.

Ryzyko operacyjne

Nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku sprawuje Rada Nadzorcza. Zgodnie z obowiązującą w Banku Polityką ZRO w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą:

- a) Zarząd Banku,
- b) Komitet Ryzyka Operacyjnego,
- c) Dyrektorzy komórek/jednostek organizacyjnych Banku,
- d) podmioty zewnętrzne oraz spółki zależne wdrożone do *Struktury organizacyjnej zarządzania ryzykiem operacyjnym*, zgodnie z postanowieniami *Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym w PLUS BANK S.A.*

Struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym wbudowana jest w ogólną strukturę zarządzania Bankiem. Mechanizm wsparcia dla jednostek organizacyjnych Banku w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym zapewnia Departament Ryzyka Operacyjnego dedykowany do zadań związanych z nadzorowaniem procesów identyfikacji, oceny, monitorowania i ograniczania ryzyka operacyjnego.

W ramach Departamentu Ryzyka Operacyjnego funkcjonuje także Główny Koordynator Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, który jest odpowiedzialny za właściwą koordynację działań wszystkich jednostek i komórek organizacyjnych Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Procesy zarządzania ryzykiem operacyjnym wspomagane są przez bazę ryzyka operacyjnego dedykowaną do monitorowania i pomiaru ryzyka operacyjnego, w niej znajdują się informacje o wszelkich zdarzeniach z zakresu ryzyka operacyjnego.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje następujące poziomy kontroli (linie obrony):

- a) pierwsza linia obrony - którą stanowi bieżące zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku, zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi (weryfikacja bieżąca i testowanie poziome),
- b) druga linia obrony - którą stanowi działanie (funkcja kontroli ryzyka) mające za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, na które składa się zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem oraz działalność komórki ds. zgodności w ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku,
- c) trzecia linia obrony - którą stanowi audyt wewnętrzny usytuowany w systemie kontroli wewnętrznej Banku.

W ramach funkcji kontroli w Banku stosowane są określone Mechanizmy kontrolne wpisane w użytkowane w Banku systemy IT oraz czynności wykonywane przez pracowników, mające zapewnić realizację celów procesu oraz zapewnienie osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej.

Zapewniane jest również niezależne monitorowanie przestrzegania skuteczności mechanizmów kontrolnych obejmujące weryfikację bieżącą realizowaną w odniesieniu do wszystkich procesów funkcjonujących w strukturze Banku oraz testowanie realizowane w odniesieniu do wszystkich procesów istotnych funkcjonujących w strukturze.

Komórki i jednostki organizacyjne Banku z I oraz II linii obrony (w zależności od poziomu identyfikowanego w ich obszarach ryzyka operacyjnego) ustalają częstotliwość oraz zakresy prowadzonego monitorowania poziomego oraz pionowego.

Uczestnikami systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym są także podmioty zewnętrzne oraz spółki zależne wdrożone do *Struktury organizacyjnej zarządzania ryzykiem operacyjnym*, zgodnie z postanowieniami *Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym w PLUS BANK S.A.*

Ryzyko braku zgodności

Struktura zarządzania ryzykiem braku zgodności wbudowana jest w ogólną strukturę zarządzania Bankiem w ramach systemu kontroli wewnętrznej. Biuro ds. Compliance, odpowiada za proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmujący identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie o ryzyku braku zgodności na zasadach określonych w szczególności w *Regulaminie funkcjonowania Biura do spraw Compliance* oraz *Polityce zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności w PLUS BANK S.A.*

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku dokumentowany jest w formie mapy ryzyka i wspomagany przez system informatyczny do monitorowania i pomiaru ryzyka operacyjnego z wyszczególnieniem ryzyka braku zgodności, w ramach którego tworzona jest baza informacji o wszelkich zdarzeniach z zakresu ryzyka braku zgodności.

Ryzyko modeli

Zarządzanie ryzykiem modeli realizowane jest w następujących komórkach organizacyjnych:

- Departamencie Ryzyka Kredytowego w zakresie modeli wspierających zarządzanie ryzykiem kredytowym,
- Departamencie Ryzyka Operacyjnego w zakresie modelu szacowania kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka operacyjnego,
- Biurze Ryzyka Finansowego w zakresie modeli wspierających zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej, ryzykiem rynkowym (walutowym i cen instrumentów dłużnych) i ryzykiem płynności,
- a także przez Specjalistę ds. Walidacji Modeli w zakresie walidacji modeli.

Proces zarządzania ryzykiem modeli w 2018 roku koordynowało Departament Kontroli Ryzyka.

3) Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka

Bank dokonuje pomiaru i raportuje ryzyka w ramach:

1. Systemu sprawozdawczości zewnętrznej - informację o poziomie ryzyka i adekwatności kapitałowej w ramach pakietów sprawozdawczych przekazywanych do Narodowego Banku Polskiego.

a) miesięcznie FINREP, w ramach którego przekazywana jest m.in. przeprowadzana zgodnie z Uchwałą Nr 386/2008 KNF kalkulacja nadzorczych miar ryzyka płynności oraz LQ w zakresie wymogu pokrycia wpływów netto (LCR),

b) kwartalnie: COREP zawierający informację o poziomie ryzyka i adekwatności kapitałowej, LR w zakresie dźwigni finansowej, NSFR dotyczący stabilnego finansowania oraz ALMM w zakresie dodatkowych wskaźników monitorowania płynności.

2. Systemu Informacji Zarządczej (SIZ), zapewniający kierownictwu Banku regularne informacje niezbędne w procesie zarządzania Bankiem oraz umożliwiające monitorowanie ryzyka oraz realizacji *Strategii* zaakceptowanej przez Radę Nadzorczą.

Bank sporządza liczne raporty na temat poszczególnych rodzajów ryzyka oraz łącznej ekspozycji Banku na ryzyko i adekwatności kapitałowej. Zgodnie z SIZ raporty udostępniane są Zarządowi, Radzie Nadzorczej, Komitetom lub odpowiednim komórkom/jednostkom operacyjnym zaangażowanym w poszczególne procesy z częstotliwością uzależnioną od zmienności i wagi czynników ryzyka:

- **raporty dotyczące ryzyka kredytowego** są opracowywane przez Departament Polityki i Modelowania Ryzyka Kredytowego:
 - **raporty miesięczne:**
 - kompleksowe raporty o ryzyku kredytowym Banku odzwierciedlające aktualny stan ryzyka w portfelu oraz w odniesieniu do poprzednich okresów,
 - strukturę jakościową portfela, migracje między koszykami zgodnie z MSSF 9,
 - analizy szkodowości portfela kredytowego, w tym analizy typu vintage,
 - informacja o wykorzystaniu limitów portfelowych,
 - informacje nt. marży na ryzyko kredytowe,
 - **raporty kwartalne i roczne:**
 - monitoring jakości narzędzi wspomagających ocenę wiarygodności kredytowej klientów detalicznych oraz walidacja tychże narzędzi,
 - przeprowadzanie testów warunków skrajnych w celu oceny stopnia narażenia Banku na skrajnie niekorzystne zmiany zachodzące w otoczeniu makroekonomicznym.
- **raporty dotyczące ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyka rynkowego i ryzyka płynności** są opracowywane przez Departament Kontroli Ryzyka:
 - **raporty codzienne** - informacje o wykorzystaniu limitów ryzyka rynkowego, ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej (monitoring odbywa się miesięcznie), ryzyka płynności w tym deklarowanych wartości minimalnych poszczególnych kategorii zobowiązań oraz limitów maksymalnego zaangażowania w operacje na rynku międzybankowym dla krajowych i zagranicznych banków,
 - **raporty tygodniowe** - wybrane informacje w zakresie ryzyka płynności i ryzyka rynkowego m.in. nt. poziomu ryzyka i wykorzystania obowiązujących limitów,
 - **raporty miesięczne** - ocena stabilności i źródeł finansowania (przeprowadzana zgodnie z Uchwałą Nr 386/2008 KNF),
 - **raport kwartalny** - ocena zdolności do zaspokojenia zapotrzebowania na środki płynne w przypadku zagrożenia płynności,
 - **raport roczny** – awaryjny plan działania zapewniający niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych w zakresie płynności płatniczej.

Departament Kontroli Ryzyka niezależnie od informacji cyklicznych w sytuacji przekroczeń nadzorowanych limitów przekazuje niezwłocznie informację w zależności od wagi limitu (rodzaju zagrożenia) odpowiednio członkowi Zarządu nadzorującemu Pion Ryzyka i/lub na najbliższym posiedzeniu Zarządu i Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami.

- **raporty dotyczące ryzyka operacyjnego** – są opracowywane przez Departament Ryzyka Operacyjnego:
 - **raport kwartalny** - *Raport ze zdarzeń operacyjnych PLUS BANK S.A.* raport zawiera najistotniejsze zdarzenia z zakresu ryzyka operacyjnego, oraz informacje o przekroczeniach kluczowych wskaźników.
 - **raporty roczne:**

- *Raport z przeglądu procesu samooceny ryzyka operacyjnego w PLUS BANK S.A.* - Raport zawiera informacje z zakresu identyfikacji, oceny oraz środków kontrolnych – mitygujących ryzyko operacyjne,
- *Sprawozdanie z realizacji procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym w PLUS BANK S.A.* Informacja o sposobie realizacji Polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym w PLUS BANK S.A. w całej strukturze Banku.

• **raporty dotyczące ryzyka braku zgodności – są opracowywane przez Biuro ds. Compliance**

- **raport kwartalny** - *Raport z zarządzania ryzykiem braku zgodności* zawiera informacje nt. procesu identyfikacji oceny, kontroli i monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności w PLUS BANK S.A. przekazywany Zarządowi Banku oraz Komitetowi Audytu.,
- **raport roczny** –w formie *Sprawozdania dotyczącego zapewnienia zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności w PLUS BANK S.A.*, który dyrektor Biura ds. Compliance przedkłada Zarządowi Banku oraz do oceny Rady Nadzorczej, po uprzednim uzyskaniu opinii Komitetu Audytu. Sprawozdanie obejmujące w szczególności swym zakresem:
 - 1) sprawozdanie z realizacji zadań BC określonych w ramach Roczego Planu Compliance,
 - 2) zestawienie wyników Niezależnego monitorowania przestrzegania Kluczowych, mechanizmów kontrolnych oraz Mechanizmów kontrolnych w szczególności zestawienie wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych w tym status realizacji środków naprawczych i dyscyplinujących,
 - 3) zestawienie wyników identyfikacji, oceny, monitorowania i kontroli ryzyka braku zgodności oraz testowania pionowego w przypadku połączenia testowania sposobu wdrożenia i przestrzegania Mechanizmów kontroli ryzyka z testowaniem pionowym w ramach Funkcji kontroli,
 - 4) sposób zapewnienia niezależności BC i jego pracownikom,
 - 5) informacje o zapewnianiu odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników BC,
 - 6) zakres współpracy komórki do spraw zgodności Banku z analogiczną komórką podmiotu zależnego Banku oraz korzystania z określonych usług doradczych w ramach zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Straty rzeczywiste i potencjalne z tytułu ryzyka braku zgodności rejestrowane są na zasadach analogicznych jak do rejestrowania strat z tytułu ryzyka operacyjnego.

• **miesięczny raport nt. całkowitego narażenia Banku na ryzyko oraz adekwatności kapitałowej** opracowywany przez Departament Kontroli Ryzyka zawierający informacje o poziomie ryzyka w Banku, w tym:

- ryzyka kredytowego,
- ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyka rynkowego (ryzyka walutowego i ryzyka cen instrumentów dłużnych),
- ryzyka płynności,
- ryzyka operacyjnego,
- ryzyka modeli (w cyklu kwartalnym),

oraz o adekwatności kapitałowej i sytuacji ekonomicznej w kraju prezentowany na posiedzeniach Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Zarządu Banku.

W okresach rocznych Departament Ryzyka Operacyjnego informuje Radę Nadzorczą o wynikach kontroli w zakresie oceny skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zarządzaniu ryzykiem.

4) Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategię i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka

Ryzyko kredytowe

Bank stosuje zasadę, że głównymi czynnikami ryzyka są wielkość zaangażowania i długość okresu kredytowania ekspozycji (termin spłaty wynikający z harmonogramu). Przy ekspozycjach kredytowych o niższych saldach i krótszych terminach spłaty Bank oczekuje zabezpieczeń przede wszystkim o dużej płynności - typu ubezpieczenie kredytu, poręczenie. Przy zaangażowaniach dużych lub o dłuższych terminach spłaty Bank oczekuje zabezpieczeń rzeczowych (ruchomości i nieruchomości) o dużej wartości zapewniających utrzymanie wartości zabezpieczenia w długim okresie czasu.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyko rynkowe i ryzyko płynności

Bank zabezpiecza się przed ryzykiem stopy procentowej, ryzykiem rynkowym i ryzykiem płynności poprzez:

- utrzymywanie ekspozycji na te ryzyka w ramach obowiązujących limitów nadzorczych oraz limitów wewnętrznych, w tym apetytu na ryzyko,
- podejmowanie działań w obszarze biznesowym/produktowym rekomendowanych przez Departament Kontroli Ryzyka stosownie do identyfikowanych zagrożeń,
- stosowanie mechanizmów kontrolnych.

Ryzyko operacyjne

Bank określa poziom tolerancji na ryzyko operacyjne w całej swojej strukturze oraz wynikający z przyjętego limitu tolerancji – akceptowalny poziom ryzyka operacyjnego poprzez przyjęty apetyt Banku na ryzyko operacyjne.

W Banku funkcjonują następujące sposoby traktowania działania w zakresie zidentyfikowanego ryzyka operacyjnego podejmowane w zależności od poziomu tego ryzyka w stosunku do tolerancji/apetytu Banku na ryzyko operacyjne:

- a) akceptowanie ryzyka, które wiąże się ze świadomym niepodjęciem działań ograniczających prawdopodobieństwo lub skutki zmaterializowania się danego zagrożenia,
- b) ograniczanie ryzyka przede wszystkim poprzez odpowiednie zdefiniowanie procesów, produktów, systemów, ich opis oraz wprowadzenie mechanizmów kontrolnych. W celu redukcji ryzyka operacyjnego podejmowane są także takie działania jak nadzór i kontrole funkcjonalne oraz utrzymanie ciągłości działania,
- c) transferowanie ryzyka, tj. przenoszenie części lub całości ryzyka związanego z danym zagrożeniem na podmiot zewnętrzny, w szczególności poprzez zlecenie wykonywania czynności zewnętrznym dostawcom usług (outsourcing) lub stosowanie ubezpieczeń, gdzie wysokość kwot ubezpieczenia zależna jest od poziomu ryzyka w poszczególnych obszarach objętych ubezpieczeniem,

d) unikanie ryzyka, tj. niepodejmowanie działań, z którymi wiąże się dane zagrożenie.

Stały nadzór nad bazą strat z tytułu ryzyka operacyjnego pozwala na identyfikację obszarów o podwyższonym ryzyku operacyjnym oraz podejmowanie działań pozwalających na ich minimalizację.

W celu redukcji ryzyka operacyjnego w Banku opracowywane oraz testowane są plany utrzymania ciągłości działania.

W Banku zostały zaimplementowane Mechanizmy kontrolne, które w istotny sposób powinny ograniczać ryzyko w procesach Banku (w tym ryzyko operacyjne).

Stosowane w Banku mechanizmy kontroli ryzyka operacyjnego uwzględniają szacunek wpływu ryzyka na bezpieczeństwo Banku i rentowność jego działalności, a także wiarygodność sprawozdawczości prowadzonej przez Bank oraz przestrzeganie przez niego przepisów prawa i regulacji wewnętrznych.

Szczegółowy opis Mechanizmów kontrolnych funkcjonujących w Banku jest zawarty w Zasadach organizacji funkcji kontroli w PLUS BANK S.A. wprowadzonych Uchwałą Zarządu PLUS BANK S.A. nr 73/2018 z dnia 18.02.2018 r.

Kontrola wewnętrzna powinna być realizowana w dwóch aspektach:

- prewencyjnym, polegającym na weryfikacji poprawności wykonywanych działań przed ich zakończeniem,
- detekcyjnym, tzn. w formie kontroli polegającej na badaniu dokumentów odzwierciedlających czynności już dokonane w poprzednich okresach.

Monitorowanie efektywności mechanizmów kontroli ryzyka prowadzone jest w sposób ciągły, w celu ich dostosowania do wprowadzanych rozwiązań organizacyjnych.

Ryzyko braku zgodności

Utrzymanie ryzyka braku zgodności na odpowiednim poziomie zapewnia w szczególności stosowanie Mechanizmów kontroli ryzyka (MKR)¹ takich jak:

- 1) analiza nowych produktów i usług wprowadzonych do oferty Banku oraz modyfikacji tych produktów i usług, a także analiza procesów sprzedażowych tych produktów i usług, pod kątem zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi Banku i standardami rynkowymi (np. analiza pod kątem zgodności z Ustawą o kredycie konsumenckim, wymogami bancassurance, wymogami przepisów implementujących dyrektywę MIFD, przeciwdziałania misslingowi),
- 2) wydawania szczegółowych zasad postępowania w zakresie ryzyka braku zgodności przez BC, w szczególności, w zakresie zasad etycznych, zarządzania konfliktem interesów, zasad dotyczących wręczania bądź przyjmowania korzyści, innych zasad związanych z zapewnieniem zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku,
- 3) informowanie Jednostek organizacyjnych Banku, w szczególności o zmianach w przepisach prawa, uczestnictwo w kluczowych projektach wdrożeniowych, od strony ryzyka braku zgodności (o ile nie narusza to niezależności BC w procesie Niezależnego monitorowania),

¹ zgodnie z Rekomendacją H 18.4 Bank może połączyć testowanie sposobu wdrożenia i przestrzegania mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności z testowaniem pionowym, o którym mowa w rekomendacji 13.3 b Rekomendacji H

- 4) uczestnictwo w kluczowych projektach wdrożeniowych, od strony ryzyka braku zgodności (o ile nie narusza to niezależności BC w procesie Niezależnego monitorowania),
- 5) uczestnictwo w innych spotkaniach wewnętrznych Banku w ramach projektów/procesów bankowych, w tym w stosownych komitetach Banku (Komitet Produktów, Komitet Ryzyka Operacyjnego),
- 6) przygotowywanie i wdrażanie szkoleń z zakresu ryzyka braku zgodności w Banku,
- 7) informowanie Jednostek organizacyjnych Banku i koordynatorów Compliance o występujących zdarzeniach z obszaru ryzyka braku zgodności i zdarzeniach operacyjnych powiązanych z ryzykiem braku zgodności raportowanych w bazie SMiPRO. w tym wydawanie wytycznych mających na celu ograniczenie ryzyka braku zgodności,
- 8) określenie wskaźników ryzyka braku zgodności (tj. liczba skarg i reklamacji, liczba nieprawidłowości wykrytych w ramach testowania pionowego BC etc.),
- 9) inne Mechanizmy kontroli ryzyka MKR zawarte w regulacjach wewnętrznych Banku.

Ryzyko modeli

Bank ogranicza ryzyko modeli wypracowując efektywne mechanizmy kontrolne zapewniające poprawne funkcjonowanie modeli w Banku, których zasadniczym elementem jest monitoring oraz niezależna walidacja modeli (ocena czy model spełnia swoje zadanie, tzn. czy jest źródłem rzetelnych, odzwierciedlających rzeczywistość oszacowań).

Buforem bezpieczeństwa Banku jest kapitał wewnętrzny lub regulacyjny na pokrycie strat, alokowany do poszczególnych istotnych ryzyk. Ponadto elementem procesu ograniczania wszystkich rodzajów ryzyka jest kontrola wewnętrzna.

3. System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej stanowi jeden z elementów zarządzania Bankiem, którego zasady i cele wynikają z przepisów prawa i wytycznych Komisji Nadzoru Finansowego w szczególności tj.

- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe,
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach,
- Rekomendacji H dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach z kwietnia 2017 r. Komisji Nadzoru Finansowego.

I. Cele systemu kontroli wewnętrznej

Celem systemu kontroli wewnętrznej, zgodnie z Prawem bankowym, jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

W ramach celów ogólnych systemu kontroli wewnętrznej Bank identyfikuje cele szczegółowe powiązane z procesami funkcjonującymi w Banku.

Dla zapewnienia realizacji w/w celów system kontroli wewnętrznej w Banku obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku, podmioty zależne oraz podmioty, z którymi Bank zawarł umowy, o których mowa w art. 6a – 6d ustawy Prawo bankowe.

II. Rola organów Banku

1. Zarząd

Zarząd Banku odpowiada za zapewnienie adekwatnego i skutecznego funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, w tym w szczególności poprzez:

- 1) zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnianie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach organizacyjnych i stanowiskach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli, komórkę do spraw zgodności i komórkę audytu wewnętrznego oraz zapewnia niezależność działania tych komórek,
- 2) zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz współpracy z komórką do spraw zgodności, komórką audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom tych komórek do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych,
- 3) zapewnienie funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w podmiotach zależnych,
- 4) ustanowienie kryteriów oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w tym określa rodzaje działań podejmowanych w celu usunięcia nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej w tym środki naprawcze i dyscyplinujące,
- 5) wprowadzenie regulacji wewnętrznych w Banku w zakresie systemu kontroli wewnętrznej w tym Polityki Systemu kontroli wewnętrznej, Zasad organizacji funkcji kontroli, Polityki zgodności,
- 6) zapewnienie funkcjonowania Matrycy funkcji kontroli,
- 7) zapewnienie mechanizmów gwarantujących niezależność komórki audytu wewnętrznego oraz komórki do spraw zgodności,
- 8) ustanowienie odpowiednich zasad raportowania w zakresie systemu kontroli wewnętrznej, w tym zasad raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu.

Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełniania zadań z zakresu systemu kontroli wewnętrznej ze szczególnym uwzględnieniem:

- 1) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnianiu osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej,
- 2) skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym podjętych środków naprawczych i dyscyplinujących,
- 3) zapewniania niezależności komórce ds. zgodności i komórce audytu wewnętrznego,
- 4) zapewniania odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników komórki ds. zgodności oraz audytorów wewnętrznych.

2. Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności. W ramach powyższych zadań Rada Nadzorcza Banku zatwierdza:

- 1) politykę systemu kontroli wewnętrznej zawierającą m.in. ogólne założenia funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w banku, zadania i odpowiedzialność na poszczególnych szczeblach organizacyjnych i decyzyjnych, zasady współpracy audytu wewnętrznego z audytem wewnętrznym w podmiotach zależnych, a także zasady raportowania w zakresie systemu kontroli wewnętrznej,
- 2) ustanowione przez Zarząd Banku kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
- 3) zaakceptowane przez Zarząd Banku zasady kategoryzacji nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, obejmujących co najmniej nieprawidłowości znaczące i krytyczne.

W ramach nadzoru nad zapewnianiem zgodności Rada Nadzorcza Banku:

- 1) zatwierdza *Politykę zgodności i zarządzania ryzykiem braku zgodności w PLUS BANK S.A. oraz Regulamin funkcjonowania Biura ds. Compliance*,
- 2) zatwierdza, zaopiniowany przez Zarząd Banku, *Roczny plan Biura ds. Compliance*,
- 3) nadzoruje wykonywanie przez Zarząd Banku obowiązków dotyczących zapewniania zgodności zarówno w ramach funkcji kontroli, jak i zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- 4) zatwierdza zasady rocznego raportowania przez Biuro ds. Compliance w zakresie realizacji zadań tej komórki,
- 5) co najmniej raz w roku ocenia komórkę ds. zgodności oraz efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank, w oparciu o okresowe raporty Biura ds. Compliance oraz inne informacje przekazywane od Zarządu Banku.

W ramach nadzoru nad działalnością komórki audytu wewnętrznego (DAW) stanowiącej trzecią linię obrony, Rada Nadzorcza Banku zatwierdza:

- 1) *Kartę audytu PLUS BANK S.A.* oraz opracowaną przez Dyrektora DAW strategię działalności komórki audytu wewnętrznego,
- 2) Plany audytu (roczny i wieloletni), zaopiniowane przez Zarząd Banku,
- 3) *Program zapewnienia i poprawy jakości działalności zapewniającej i doradczej wykonywanej przez komórkę audytu wewnętrznego w PLUS BANK S.A.*, zawierający m.in. zasady przenoszenia pracowników z innych komórek organizacyjnych Banku do komórki audytu wewnętrznego oraz zasady doskonalenia audytorów wewnętrznych i zasady okresowej oceny pracy audytorów wewnętrznych.

3. Komitet Audytu

Celem działania Komitetu Audytu jest wspieranie Rady Nadzorczej Banku w wykonywaniu jej obowiązków kontrolnych i nadzorczych w odniesieniu do skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Banku.

Rada Nadzorcza zleciła bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej Komitetowi Audytu.

III. Schemat organizacji trzech linii obrony

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

Pierwsza linia obrony, realizowana jest przez pracowników operacyjnie zarządzających poszczególnymi obszarami ryzyka w procesach lub etapach procesów realizowanych w Banku, w szczególności w procesach uznanych za istotne. Za realizację funkcji kontroli w podległych jednostkach/komórkach organizacyjnych zgodnie z zakresem ich działalności odpowiadają dyrektorzy jednostek/komórek będących w pierwszej linii obrony.

Drugą linię obrony stanowią:

1) pracownicy w komórkach organizacyjnych zarządzający poszczególnymi obszarami ryzyka, w szczególności ryzyka kredytowego, rynkowego, finansowego, operacyjnego, płynności, prawnego oraz innymi wydzielonymi obszarami w działalności Banku np. zarządzania zasobami ludzkimi, rachunkowości, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszej linii obrony;

2) działalność komórki do spraw zgodności - Biuro ds. Compliance.

Trzecią linię obrony stanowi Departament Audytu wewnętrznego.

Na wszystkich poziomach w ramach systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem stosowane są odpowiednie mechanizmy kontrolne oraz niezależne monitorowanie ich przestrzegania. Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku. Proces projektowania, zatwierdzania i wprowadzania w Banku mechanizmów kontrolnych jest odpowiednio udokumentowany i umożliwia przypisanie komórkom organizacyjnym odpowiedzialności za realizację zadań w poszczególnych etapach tego procesu. Stosowanie odpowiednio zaprojektowanych mechanizmów kontrolnych zapewnia w Banku realizację celów systemu kontroli wewnętrznej, w tym odpowiednie działanie mechanizmów kontroli ryzyka. Zapewnienie niezależności monitorowania pionowego następuje poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony, a niezależność monitorowania poziomego poprzez jednoznaczne rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.

Podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli w Banku jest matryca funkcji kontroli, w której powiązано cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej i wyodrębnione w ich ramach cele szczegółowe z procesami istotnymi wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów. Bank określił kategorie nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, biorąc pod uwagę ich negatywny wpływ na zapewnienie osiągnięcia określonych celów systemu kontroli wewnętrznej.

IV. Funkcja kontroli

Funkcja kontroli stanowi element systemu kontroli wewnętrznej, na który składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli.

Bank zapewnia realizację funkcji kontroli poprzez: **1)** wyodrębnienie i przestrzeganie mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku, w tym kluczowych mechanizmów kontrolnych przypisanych co najmniej procesom istotnym w Banku; **2)** niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych; **3)** raportowanie w ramach Funkcji kontroli. W Banku zdefiniowane są procesy istotne dla prowadzonej

działalności. Ich identyfikacja, opisanie oraz zatwierdzanie następuje zgodnie z postanowieniami *Procedury wylaniania procesów istotnych w PLUS BANK S.A.*, w której określona została także zawartość matrycy funkcji kontroli. Za dokumentowanie funkcji kontroli w formie matrycy funkcji kontroli, w tym pozyskiwanie niezbędnych informacji o celach głównych i celach szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej i procesach istotnych oraz za koordynację procesu wprowadzania i aktualizacji informacji przez (w tym właścicieli procesów istotnych) pierwszą i drugą linię obrony odpowiedzialny jest Departament Ryzyka Operacyjnego.

V. Umiejscowienie, zakres zadań, niezależność komórki ds. zgodności i komórki audytu wewnętrznego

W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębniona jest oprócz funkcji kontroli także:

Biuro ds. Compliance:

Biuro ds. Compliance jest wyodrębnioną komórką ds. zgodności w Banku należącą do systemu kontroli wewnętrznej w ramach drugiej linii obrony, usytuowaną w Pionie Prezesa Zarządu Banku.

Biuro do spraw Compliance wykonuje zadania w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności poprzez identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności w działalności banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie w tym do zadań Biura w szczególności należy:

- 1) opracowywanie, aktualizacja oraz wdrażanie wewnętrznych regulacji w zakresie funkcjonowania Biura ds. Compliance oraz zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku w tym nadzór nad ich przestrzeganiem przez jednostki/komórki organizacyjne Banku,
- 2) zapewnienie zgodności działań Banku z przepisami prawa standardami rynkowymi oraz wewnętrznymi aktami normatywnymi obowiązującymi w Banku w ramach funkcji kontroli w szczególności poprzez weryfikację bieżącą oraz testowanie,
- 3) przeprowadzanie testów zgodności w jednostkach/komórkach organizacyjnych Banku mających na celu zweryfikowanie przestrzegania w szczególności mechanizmów kontrolnych zapewniających osiągnięcie zgodności działania Banku z określonymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi, i standardami rynkowym,
- 5) wsparcie i monitorowanie jednostek organizacyjnych Banku w zakresie prawidłowego stosowania zasad z zakresu ryzyka braku zgodności w tym przygotowywanie szkoleń dla pracowników Banku z zakresu ryzyka braku zgodności,
- 6) okresowe raportowanie w ramach Systemu Informacji Zarządczej w szczególności o wynikach identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania ryzyka braku zgodności w tym o wynikach testowania oraz w zakresie realizacji innych regulaminowych zadań Biura do Zarządu Banku, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej,
- 7) niezwłoczne informowanie o wykrytych nieprawidłowości krytycznych Zarządu Banku i Komitetu Audytu oraz Rady Nadzorczej w przypadku gdy zidentyfikowana wielkość ryzyka jest wysoka lub krytyczna.
- 8) nadzór nad zarządzaniem konfliktem interesów w Banku

Niezależność Biura ds. Compliance zapewniona jest w szczególności poprzez:

- formalne wyodrębnienie w strukturze organizacyjnej Banku,
- bezpośrednie przyporządkowanie organizacyjne Prezesowi Zarządu Banku,
- zatwierdzenie powołania i odwołania kierującego komórką ds. zgodności (Dyrektora Biura ds. Compliance) przez Zarząd Banku po uzyskaniu zgody Rady Nadzorczej Banku, przy czym zgoda na odwołanie Dyrektora Biura ds. Compliance wydawana jest po uprzednim jego wysłuchaniu przez Radę Nadzorczą,
- niezwłoczne poinformowanie KNF o zmianie na stanowisku Dyrektora Biura ds. Compliance wraz ze wskazaniem przyczyny zmiany,
- udział Dyrektora Biura ds. Compliance (lub osoby zastępującej) w posiedzeniach Zarządu Banku,
- udział Dyrektora Biura ds. Compliance (lub osoby zastępującej) w posiedzeniach Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej, w przypadku gdy przedmiotem posiedzenia są odpowiednio zagadnienia związane z systemem kontroli wewnętrznej, w tym zapewnieniem zgodności lub zarządzaniem ryzykiem,
- zapewniony bezpośredni kontakt Dyrektora Biura ds. Compliance z Członkami Zarządu Banku, Rady Nadzorczej Banku i Komitetu Audytu,
- zapewnienie pracownikom Biura ds. Compliance swobodnego dostępu do wszelkich niezbędnych informacji i danych (w tym poufnych i wrażliwych) oraz możliwości komunikowania się ze wszystkimi pracownikami Banku, w zakresie niezbędnym do wykonywania swoich obowiązków.

Departament Audytu Wewnętrznego

Audyt wewnętrzny obejmuje działalność zapewniającą oraz doradczą. Zadania o charakterze zapewniającym stanowią podstawową działalność audytu wewnętrznego. Zadania o charakterze doradczym nie powinny przekraczać 5% łącznego czasu pracy w danym roku wszystkich pracowników, włączając Dyrektora DAW.

W ramach działalności zapewniającej komórka audytu wewnętrznego jest odpowiedzialna za dokonanie oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, poprzez przeprowadzanie badań audytowych w ramach procesu audytowego.

Do zadań komórki audytu wewnętrznego należy także:

- 1) współpraca z audytorami zewnętrznymi, inspektorami KNF, biegłym rewidentem,
- 2) monitorowanie realizacji zaleceń wydanych przez Departament Audytu Wewnętrznego w wyniku dokonanych badań audytowych, w tym raportowanie o efektywności zaleceń,
- 3) nadzór nad realizacją zaleceń pionspekcyjnych wydanych przez KNF, zadań wynikających z pism KNF (np. BION),
- 4) niezwłoczne informowanie Zarządu Banku i Komitetu Audytu o nieprawidłowościach krytycznych wykrytych w ramach badań audytowych,
- 5) okresowe raportowanie w ramach Systemu Informacji Zarządczej (SIZ) o realizacji planów audytu, wynikach oceny adekwatności i skuteczności procesów zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz efektywności realizacji zaleceń audytowych i wydanych przez zewnętrzne orany kontrolne, w tym KNF,
- 6) opracowywanie regulacji wewnętrznych dotyczących funkcjonowania Departamentu Audytu Wewnętrznego.

Niezależność Departamentu Audytu Wewnętrznego zapewniona jest w szczególności poprzez:

- formalne wyodrębnienie w strukturze organizacyjnej Banku,
- bezpośrednie przyporządkowanie organizacyjne Prezesowi Zarządu Banku,
- zatwierdzenie powołania i odwołania kierującego komórką audytu wewnętrznego (Dyrektora Audytu Wewnętrznego) przez Zarząd Banku po uzyskaniu zgody Rady Nadzorczej Banku, przy czym zgoda na odwołanie Dyrektora DAW wydawana jest po uprzednim jego wysłuchaniu przez Radę Nadzorczą,
- niezwłoczne poinformowanie KNF o zmianie na stanowisku Dyrektora DAW wraz ze wskazaniem przyczyny zmiany,
- udział Dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego (lub osoby zastępującej) w posiedzeniach Zarządu Banku i na tych posiedzeniach Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej, na których omawiana jest działalność audytu wewnętrznego, systemu kontroli wewnętrznej, zapewnienia zgodności lub zarządzania ryzykiem, w tym przynajmniej raz w roku w zamkniętym posiedzeniu Komitetu Audytu, bez udziału osób trzecich,
- udział Dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego (lub osoby zastępującej) na prawach obserwatora w wybranych posiedzeniach komitetów powołanych przez Zarząd Banku,
- bezpośredni kontakt Dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego (lub osoby zastępującej) z członkami Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku,
- wyłączenie Departamentu Audytu Wewnętrznego, jako trzeciej linii obrony, z niezależnego monitorowania ze strony komórek organizacyjnych (stanowisk) usytuowanych w ramach drugiej linii obrony,
- wyłączenie audytu z działalności operacyjnej Banku, w tym zakaz łączenia Departamentu Audytu Wewnętrznego z innymi komórkami organizacyjnymi, funkcjami i stanowiskami w Banku,
- zapewnienie pracownikom Departamentu Audytu Wewnętrznego swobodnego dostępu do wszelkich niezbędnych informacji i danych (w tym poufnych i wrażliwych) oraz możliwości komunikowania się ze wszystkimi pracownikami Banku, w zakresie niezbędnym do wykonywania swoich obowiązków,
- identyfikowanie konfliktu interesów.

VI. Zasady corocznej oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej dokonywanej przez Radę Nadzorczą

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej, niezależnej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli z uwzględnieniem:

- a) opinii Komitetu Audytu,
- b) informacji Zarządu Banku o sposobie wykonywania zadań z zakresu Systemu kontroli wewnętrznej,
- c) okresowych raportów Biura ds. Compliance, Departamentu Audytu Wewnętrznego oraz Departamentu Ryzyka Operacyjnego (każda ze wskazanych komórek organizacyjnych przygotowuje raport z własnego obszaru odpowiedzialności),
- d) ustaleń biegłego rewidenta,

- e) ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje (KNF, UOKiK, GIIF),
- f) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności Systemu kontroli wewnętrznej, ocen i opinii dokonywanych przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.

Ocena adekwatności i skuteczności Systemu kontroli wewnętrznej dokonywana jest przez Radę Nadzorczą w oparciu o kryteria przedstawione w *Zasadach organizacji funkcji kontroli w PLUS BANK S.A.*

II. Fundusze własne

1. Informacje dotyczące funduszy własnych

Fundusze własne Grupy kapitałowej obliczane są zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz Prawem bankowym.

Zgodnie z powyższymi regulacjami fundusze banku składają się z następujących pozycji: kapitał podstawowy Tier I, obejmujący instrumenty kapitałowe, zyski zatrzymane, skumulowane inne całkowite dochody, kapitał rezerwowy oraz kapitał Tier II.

Wszystkie wymienione kapitały podlegają korektom z tytułu pomniejszeń oraz mającym zastosowanie filtrom ostrożnościowym. Fundusze własne stanowią kapitały i fundusze tworzone przez podmioty Grupy zgodnie z obowiązującym prawem.

Poniżej przedstawiono fundusze własne Grupy oraz uzgodnienie funduszy własnych Grupy do kapitałów własnych Grupy.

Nr	Pozycja	Kwota
1	FUNDUSZE WŁASNE	138 223
1.1	KAPITAŁ TIER I	118 223
1.1.1	KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I	118 223
1.1.1.1	Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	329 717
1.1.1.1.1	Opłacone instrumenty kapitałowe	331 882
1.1.1.1.4	(-) Instrumenty własne w kapitale podstawowym Tier I	-2 165
1.1.1.1.4.3	(-) Syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I	-2 165
1.1.1.2	Zyski zatrzymane	-214 864
1.1.1.2.1	Zyski zatrzymane w poprzednich latach	-168 651
1.1.1.2.2	Uznany zysk lub uznana strata	-46 212
1.1.1.2.2.1	Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	-46 212
1.1.1.3	Skumulowane inne całkowite dochody	3 242
1.1.1.4	Kapitał rezerwowy	24 305
1.1.1.9	Korekty regulacyjne kapitału podstawowego TIER I	-378
1.1.1.11	(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-29 458
1.1.1.26	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I MSSF 9	5 658
1.1.2	KAPITAŁ DODATKOWY TIER I	0
1.2	KAPITAŁ TIER II	20 000

Uzgodnienia funduszy własnych do kapitałów własnych	Wartość
Kapitał zakładowy	331 882
Akcje własne	-2 165
Kapitał zapasowy	15 699
Kapitał rezerwowy	8 606
Kapitał z aktualizacji wyceny	3 242
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	-168 651
Wynik roku bieżącego	-46 212
Kapitał własny razem	142 401

Wartości niematerialne i prawne	-29 458
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	-378
Pomniejszenia razem	-29 836

MSSF 9	5 658
KAPITAŁ TIER II	20 000
Fundusze własne razem	138 223

KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I

Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne w pozycji tej uwzględniono kapitał akcyjny, na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosił 331 882 tys. zł.

Kapitał rezerwowy i zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku i przeznaczony jest na cele określone w statucie lub przepisach prawa, na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosił 24 305 tys. zł.

Zyski zatrzymane zawierają niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych w wysokości -320 910 tys. zł oraz stratę roku bieżącego w wysokości 46 212 tys. zł.

Skumulowane inne całkowite dochody prezentują niezrealizowane zyski i straty stanowiące inne pozycje kapitału własnego w kwocie 3 242 tys. zł,

Poniżej przedstawiono strukturę innych całkowitych dochodów Grupy, prezentowanych w tabeli fundusze własne.

Struktura skumulowanych innych całkowitych dochodów	Wartość w tys. zł
Niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych	2 795
Niezrealizowane straty na instrumentach dłużnych	0
Niezrealizowane zyski na instrumentach kapitałowych	1 314
Niezrealizowane straty dotyczące świadczeń pracowniczych	-86
Podatek odroczoney	-781
Skumulowane inne całkowite dochody razem	3 242

FILTRY OSTROŻNOŚCIOWE ORAZ POZYCJE POMNIEJSZAJĄCE KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I

Wartości niematerialne i prawne zgodnie z art. 37 Rozporządzenia CRR. Wartości niematerialne uwzględniane są w rachunku skonsolidowanego kapitału podstawowego Tier I. W kalkulacji kapitału podstawowego Tier I na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiły 29 458 tys. zł.

Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe. Bank posiadał na dzień 31.12.2018 roku 19 190 sztuk akcji własnych serii J, bez prawa głosu (zgodnie z art. 364 par 2 Kodeksu spółek handlowych) co stanowi 0,491% udziału w kapitale zakładowym, przejętych przez Grupę w 2000 roku w drodze postępowania egzekucyjnego od Rzemieślniczego Domu Towarowego Sp. z o. o. o wartości 2 165 tys. zł.

Filtry ostrożnościowe AVA w wysokości -378 tys. zł dotyczące dodatkowej korekty wyceny zg z art. 105 ust. 14 CRR., który stanowi pozycję pomniejszającą fundusze własne Banku.

W związku z stosowaniem rozwiązań przejściowych związanych z wdrożeniem standardu MSSF 9 i dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne, Grupa dokonuje obliczeń funduszy własnych, współczynników kapitałowych, jak również wskaźnika dźwigni, zarówno z zastosowaniem, jak i bez zastosowania tych rozwiązań.

Wartość funduszy własnych Grupy do wyliczenia łącznego współczynnika kapitałowego, wynosiła na dzień 31.12.2018 r. 138 223 tys. zł (bez zastosowania rozwiązań przejściowych -56 771 tys. zł).

Łączny współczynnik kapitałowy (współczynnik wypłacalności) i kształtował się poniżej minimum określonego w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) na poziomie 8% oraz poniżej wymogu połączonego bufora nałożonego przez Komisję Nadzoru Finansowego na poziomie 12,875% w 2018 r. Na koniec 2018 roku wyniósł 7,47%.

Poniższa tabela przedstawia informacje o elementach składowych funduszy własnych w układzie określonym Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013. Biorąc pod uwagę czytelność i wartość użytkową dokumentu, zakres ujawnień ograniczono do pozycji niezerowych.

		Kwota w dniu ujawnienia	Kwoty ujęte przed przyjęciem Rozporządzenia nr 575/2013 lub kwota rezydualna określona w/w rozporządzeniu	Referencje do art. Rozporządzenia nr 575/2013
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	331 882	-	art. 26 ust. 1, art. 27, 28, 29
2	Zyski zatrzymane	-168 651	-	art. 26 ust. 1 lit. c)
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	27 547	-	art. 26 ust. 1
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	145 139	-	
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-29 458	-	art. 36 ust. 1 lit. b), art. 37
16	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I (kwota ujemna)	-2 165	-	art. 36 ust. 1 lit. f), art. 42
21	Korekty wynikające z MSSF 9 w okresie przejściowym	5 657	-	art. 473a pkt 6

22	Filtry ostrożnościowe AVA	-377	-	art.105
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-26 916	-	
29	Kapitał podstawowy Tier I	118 223	-	
30	Kapitał podstawowy Tier II	20 000	-	art.63
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	1 850 638	-	
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	6,39%	-	art. 92 ust. 2 lit a)
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	6,39%	-	art. 92 ust. 2 lit b)
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	7,47%	-	art. 92 ust. 2 lit c)

2. Główne cechy instrumentów kapitałowych

Zgodnie z postanowieniami Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013, Bank zobowiązany jest do ujawniania głównych cech emitowanych instrumentów, o których mowa w art. 437 ust. 1 lit. b) Rozporządzenia (UE) nr 575/2013.

1. Emitent	PLUS BANK S.A.
2. Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	BRAK
3. Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Kodeks spółek handlowych
Ujmowanie w kapitale regulacyjnym	
4. Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Kapitał podstawy Tier I
5. Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Kapitał podstawy Tier I
6. Kwalifikowane na poziomie jednostkowym lub (sub-)skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub-)skonsolidowanym	Poziom jednostkowy
7. Rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)	Akcje imienne
8. Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w min, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	331 881 673,77 PLN – kapitał zakładowy
9. Wartość nominalna instrumentu	84,87 PLN
9.a Cena emisyjna	Akcje serii B – 100,00 PLN Akcje serii C – 300,00 PLN Akcje serii D – 100,00 PLN Akcje serii E – 100,00 PLN Akcje serii F – 100,00 PLN Akcje serii G – 100,00 PLN Akcje serii H – 100,00 PLN Akcje serii I – 100,00 PLN Akcje serii J – 100,00 PLN Akcje serii K – 100,00 PLN Akcje serii L – 100,00 PLN Akcje serii Ł – 100,00 PLN Akcje serii M – 100,00 PLN Akcje serii N – 100,00 PLN Akcje serii O – 100,00 PLN Akcje serii P – 100,00 PLN Akcje serii R – 116,00 PLN Akcje serii S – 116,00 PLN Akcje serii T – 100,00 PLN Akcje serii U – 84,87 PLN Akcje serii W – 84,87 PLN Akcje serii X – 84,87 PLN Akcje serii Y – 84,87 PLN
9.b Cena wykupu	Nie dotyczy
10. Klasyfikacja księgowa	Kapitał własny
11. Pierwotna data emisji	Akcje serii B – 12.04.1991 Akcje serii C – 15.10.1991 Akcje serii D – 17.01.1992 Akcje serii E – 19.08.1992

	Akcje serii F – 20.11.1992 Akcje serii G – 21.10.1994 Akcje serii H – 24.11.1995 Akcje serii I – 21.06.1996 Akcje serii J – 20.09.1996 Akcje serii K – 28.03.1997 Akcje serii L – 03.09.1997 Akcje serii Ł – 20.11.1997 Akcje serii M – 20.11.1997 Akcje serii N – 15.12.1997 Akcje serii O – 29.12.1997 Akcje serii P – 22.07.1998 Akcje serii R – 22.12.1998 Akcje serii S – 26.02.1999 Akcje serii T – 02.03.2000 Akcje serii U – 25.09.2002 Akcje serii W – 30.06.2014 Akcje serii X – 10.12.2015 Akcje serii Y – 17.07.2017
12. Wieczyste czy terminowe	Wieczyste
13. Pierwotny termin zapadalności	Brak terminu zapadalności
14. Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	Nie
15. Termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	Nie dotyczy
16. Kolejne terminy wykupu, jeżeli dotyczy	Nie dotyczy
Kupony/dywidendy	
17. Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	Zmienna dywidenda
18. Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	Nie dotyczy
19. Istnienie zapisanych praw do niewypłacenia dywidendy	Nie
20.a W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)	W pełni uznaniowe
20.b W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	W pełni uznaniowe
21. Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	nie
22. Nieskumulowane czy skumulowane	nieskumulowane
23. Zamienne czy niezamienne	niezamienny
24. Jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące zamianę	Nie dotyczy
25. Jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy
26. Jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	Nie dotyczy
27. Jeżeli zamienne, zamiana obowiązkowa czy opcjonalna	Nie dotyczy
28. Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	Nie dotyczy
29. Jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	Nie dotyczy
30. Odpisy obniżające wartość	nie
31. W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	Nie dotyczy
32. W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy
33. W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	Nie dotyczy
34. W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	Nie dotyczy
35. Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	Nie dotyczy
36. Niezgodne cechy przejściowe	Nie dotyczy
37. Jeżeli tak, należy określić niezgodne cechy	Nie dotyczy

3. Adekwatność kapitałowa

Fundusze własne Grupy powinny być utrzymywane na poziomie zapewniającym bezpieczne funkcjonowanie, stosownie do skali podejmowanego ryzyka.

Kwota funduszy własnych uznawana jest za adekwatną jeśli pokrywa z nadwyżką wyższą z następujących wartości:

- a) całkowity kapitał wewnętrzny,
- b) całkowity kapitał regulacyjny.

Opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego stanowiącego wsparcie bieżącej i przyszłej działalności

Bank szacuje kapitał wewnętrzny zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, na podstawie *Instrukcji zarządzania ryzykiem i kapitałem w PLUS BANK S.A.* zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą, stosując udokumentowane modele ryzyka.

Celem szacowania kapitału wewnętrznego jest ustalenie wielkości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia zidentyfikowanych, istotnych w działalności Banku (lub w otoczeniu gospodarczym Banku) ryzyk. W ramach cyklicznego przeglądu istotnych rodzajów ryzyka w działalności Banku, określone są dodatkowe (tj. inne niż zdefiniowane w Filarze I) ryzyka, na które narażony jest Bank, w celu oceny ich istotności i konieczności dostosowania kapitału wewnętrznego do rzeczywistych potrzeb kapitałowych.

Kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kredytowego

Metoda szacowania przez Bank kapitału wewnętrznego na ryzyka subkredytowe obejmuje: ryzyko kredytowe, ryzyko rezydualne, ryzyko koncentracji, ryzyko wpływu warunków makroekonomicznych i ryzyko kredytowe kontrahenta. Wykorzystywany przez Bank model wyliczenia kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe oparty jest o nadzorczą formułę kalkulacji dla Metody IRB (Filar I - część trzecia, tytuł II, rozdział 3 CRR). Model szacowania kapitału wewnętrznego oprócz wymogów związanych z ryzykiem kredytowym ujmuje dodatkowo wymogi II Filaru związane z ryzykiem rezydualnym. Założeniem modelu jest wyliczenie kapitału wewnętrznego dla teoretycznej sytuacji, w której odzyski z upłynienia zabezpieczenia mają wartość 0.

Wymogi kapitałowe w Filarze II CRR obejmują kapitały niezbędne na pokrycie straty nieoczekiwanej związanej z działalnością Banku przy określonym poziomie ufności. Bank na potrzeby modelu wewnętrznego wykorzystuje konserwatywny poziom ufności zamieszczony przez Nadzorcę w formule IRB - 99,9%. Parametrami modelu są wyliczane przez Bank wartości parametrów PD oraz LGD na poziomie portfela produktowego.

Kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej szacowany jest z wykorzystaniem testów warunków skrajnych, przy założeniu nagłego i nieoczekiwanego wzrostu lub spadku (w zależności, który z wariantów jest bardziej niekorzystny dla Banku) poziomu stóp procentowych o 200 punktów bazowych.

Kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka operacyjnego i ryzyka braku zgodności szacowany jest z wykorzystaniem bazy zdarzeń operacyjnych oraz ankiet samooceny ryzyka operacyjnego wypełnionych przez Dyrektorów Centrali, Centrów oraz Oddziałów Regionalnych Banku w odniesieniu do poszczególnych kategorii ryzyka operacyjnego.

Kapitał regulacyjny (suma minimalnych wymogów kapitałowych) wyznaczany jest zgodnie Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r., dla następujących rodzajów ryzyka (Bank posiada nieznaczącą skalę działalności handlowej):

Ryzyko kredytowe (metoda standardowa)	128 403
Ryzyko koncentracji	0
ryzyko z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	0
ryzyko z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej	0
ryzyko rynkowe	0
ryzyko walutowe (metoda podstawowa)	0
ryzyko cen towarów (metoda uproszczona) - nie dotyczy	0
Ryzyko operacyjne (metoda standardowa)	20 691
Kapitał regulacyjny razem	149 095

III. Ekspozycja na ryzyko oraz stosowane metody oceny i ograniczania ryzyka

1. Ryzyko kredytowe

Łączna kwota ekspozycji zawiera wszystkie aktywa bilansowe i pozabilansowe będące podstawą kalkulacji kapitału regulacyjnego zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.

1) Ryzyko kredytowe i ryzyko rozmycia – informacje ogólne

- a) Opis metody stosowanej do kalkulacji ekspozycji ważonej ryzykiem
Bank stosuje metodę standardową (STA) do kalkulacji ekspozycji ważonej ryzykiem (część trzecia, tytuł II, rozdział 2 CRR)
- b) Definicje należności podlegających utracie wartości

Bank dokonuje pomiaru indywidualnej oraz portfelowej utraty wartości. Pomiar indywidualnej utraty wartości odbywa się dla wszystkich należności kredytowych powyżej progu zaangażowania 500 tys. zł, w przypadku których zidentyfikowano utratę wartości. Portfelową analizę przeprowadza się dla homogenicznych portfeli kredytowych budowanych w oparciu o wspólne charakterystyki ryzyka kredytowego specyficzne dla określonych grup klientów i produktów.

Przegląd portfela kredytowego pod kątem utraty wartości przeprowadzany jest raz na miesiąc w zakresie analizy portfelowej i przynajmniej raz na kwartał w zakresie analizy indywidualnej.

Utrata wartości kredytów zachodzi jeśli w oparciu o bieżące informacje i zdarzenia Bank uznaje po wystąpieniu obiektywnych przesłanek utraty wartości, iż nie będzie w stanie odzyskać całości wartości bieżącej (obliczonej według efektywnej stopy procentowej) wszystkich należnych mu kwot wynikających z umownych harmonogramów kapitałowo-odsetkowych kredytów. Obiektywne przesłanki utraty wartości muszą być skutkiem co najmniej jednego negatywnego zdarzenia kredytowego, które wystąpiło od udzielenia kredytu.

- c) Opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wartości i odpisów aktualizujących

Bank tworzy odpisy aktualizujące dla wszystkich ekspozycji, dla których zidentyfikowane zostały zdarzenia świadczące o utracie wartości zarówno w zakresie analizy indywidualnej jak i portfelowej. Ocena indywidualna wykonywana jest poprzez szacowanie przyszłych przepływów pieniężnych, gdzie źródłem przepływów mogą być dobrowolne spłaty, realizacja zabezpieczeń, przepływy przymusowe, przepływy z tytułu sprzedaży wierzytelności, koszty realizacji przepływów (odzysków). W procesie szacowania oczekiwanych przepływów pieniężnych, dla każdej ekspozycji, możliwe jest podejście wieloscenariuszowe pozwalające na jednoczesne oszacowanie wielu scenariuszy przepływów (zarówno w aspekcie wartości przepływu, daty przepływu jak i tytułu przepływu). Dodatkowo dla grupy ekspozycji, dla której nie istnieją przesłanki utraty wartości na datę bilansową bez względu czy zostały lub też nie zostały zakwalifikowane do portfela indywidualnie nieistotnego Bank tworzy odpisy aktualizujące (odpis IBNR) w oparciu o metodę portfelową. W celu wyznaczenia odpisu metodą portfelową Bank szacuje wartość parametrów ryzyka, w tym parametru opisującego prawdopodobieństwo niewykonania przez kredytobiorcę zobowiązania (PD) w ramach analizy statystycznej lub eksperckiej. Analiza statystyczna przeprowadzana jest w oparciu o dane historyczne i ma na celu ustalenie dla jakiego odsetka kredytów wchodzących w skład homogenicznego pod względem ryzyka portfela zostanie rozpoznana utrata wartości, mimo że zdarzenia świadczące o utracie wartości nie zostały jeszcze zaraportowane. Wyznaczenie wartości bieżącej przepływów pieniężnych realizowane jest w oparciu o informacje o spłatach dokonywanych na ekspozycjach, na których rozpoznano utratę wartości (stosowane do wyznaczenia wartości parametru LGD) oraz oczekiwanych przepływów z tytułu egzekucji zabezpieczeń z wykorzystaniem ekonomicznych wag zabezpieczeń.

d) Łączna kwota ekspozycji netto wycenianej wg zamortyzowanego kosztu) bez uwzględniania skutków ograniczania ryzyka i średnia kwota ekspozycji netto w danym okresie w podziale na klasy.

Klasa ekspozycji		Wartość ekspozycji	
		Średnia wartość w 2018 roku*	Łączna wartość na koniec 2018 roku
Ekspozycje według metody standardowej razem		2 578 139	2 675 870
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	536 905	624 704
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0	0
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	75	0
4	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
5	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
6	Ekspozycje wobec instytucji	32 518	37 666
7	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	312 857	220 966
8	Ekspozycje detaliczne	564 139	511 782
9	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	393 386	259 234
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	347 243	644 119
11	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	8 626	8 558
12	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
13	Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
14	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0	0
15	Ekspozycje kapitałowe	2 025	2 150
16	Inne pozycje	380 365	366 691

* średnia wartość obliczona na podstawie danych kwartalnych

e) Struktura geograficzna ekspozycji netto

Klasa ekspozycji*	Centrala	Gdańsk	Kraków	Rzeszów	Warszawa	Wrocław	Ekspozycja niekredytowa	Razem
1	0	0	0	0	0	0	624 704	624 704
3	0	0	0	0	0	0	0	0
6	0	0	0	0	0	0	37 666	37 666
7	214 435	4	0	0	6 511	17	0	220 967
8	59 920	115 643	91 052	76 128	72 564	96 474	0	511 781
9	154 851	28 280	24 479	10 343	23 473	17 808	0	259 234
10	477 537	41 857	40 401	16 399	35 351	32 575	0	644 119
11	0	0	0	0	0	0	8 558	8 558
16	0	0	0	0	0	0	366 691	366 691
17	0	0	0	0	0	0	2 150	2 150
Razem	906 743	185 783	155 932	102 869	137 899	146 875	1 039 769	2 675 870

*) 1 - Rządy i banki centralne, 3 – Podmioty sektora publicznego ,6 - Instytucje - banki, 7 - Przedsiębiorstwa, 8 - Detaliczne, 9 - Zabezpieczenie na nieruchomościach, 10 - Przeteterminowane, 11 – Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka, 16 – Inne pozycje, 17 - Kapitałowe

f) Struktura branżowa ekspozycji netto w rozbiciu na klasy ekspozycji.

Klasa ekspozycji*	Hotele i restauracje		Budownictwo		Handel		Obrót nieruchomościami	
	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP
1	0	0	0	0	0	0	0	0
3	0	0	0	0	0	0	0	0
6	0	0	0	0	0	0	0	0
7	45 462	0	26 538	8 423	16 505	2 803	107 500	9 942
8	452	452	890	735	2 261	2 053	112	112
9	50 626	7 245	0	0	57 008	9 984	0	0
10	85 353	0	35 398	0	138 958	0	108 218	0
11	0	0	0	0	0	0	0	0
16	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	181 893	7 697	62 826	9 158	214 732	14 840	215 830	10 054

Klasa ekspozycji*	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		Przetwórstwo przemysłowe		Sektor finansowy (z wyłączeniem NBP)		Sektor instytucji rządowych i samorządowych	
	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP
1	0	0	0	0	0	0	0	0
3	0	0	0	0	0	0	0	0
6	0	0	0	0	37 666	0	0	0
7	0	0	5 513	1 023	0	0	0	0
8	0	0	376	345	0	0	0	0
9	38	38	6 624	4 694	0	0	0	0
10	37	0	32 960	0	0	0	0	0
11	0	0	0	0	0	0	0	0
16	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	75	38	45 473	6 062	37 666	0	0	0

Klasa ekspozycji*	Transport, gospodarka magazynowa i łączność		Inne		Osoba prywatna		Ekspozycja niekredytowa	
	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP	Ekspozycja	w tym MŚP
1	0	0	0	0	0	0	624 704	0
2	0	0	0	0	0	0	0	0
3	0	0	0	0	0	0	0	0
6	0	0	0	0	0	0	0	0
7	290	0	12 627	1 406	6 531	0	0	0
8	305	305	1 651	1 514	505 734	0	0	0
9	2 942	2 942	37 904	6 217	104 093	0	0	0
10	922	0	56 469	0	185 804	0	0	0
11	0	0	0	0	0	0	8 558	0
16	0	0	0	0	0	0	366 691	0
17	0	0	0	0	0	0	2 150	0
Razem	4 459	3 247	108 651	9 137	802 163	0	1 002 103	0

*) 1 - Rządy i banki centralne, 3 – Podmioty sektora publicznego, 6 - Instytucje - banki, 7 - Przedsiębiorstwa, 8 - Detaliczne, 9 - Zabezpieczenie na nieruchomościach, 10 - Przeteterminowane, 11 – Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka, 16 – Inne pozycje, 17 - Kapitałowe

Struktura ekspozycji netto według okresów zapadalności w podziale na klasy ekspozycji

Klasa ekspozycji*	REZYDUALNY TERMIN ZAPADALNOŚCI					ekspozycja niekredytowa	Razem
	do 1 roku	od roku do 5 lat	od 5 do 10 lat	ponad 10 lat			
1	0	0	0	0	0	624 704	624 704
3	0	0	0	0	0	0	0
6	0	0	0	0	0	37 666	37 666
7	17 345	56 238	43 422	103 961	0	0	220 966
8	42 710	228 959	196 967	43 146	0	0	511 782
9	17 101	52 759	88 016	101 358	0	0	259 234
10	122 408	138 039	201 786	181 886	0	0	644 119
11	0	0	0	0	0	8 558	8 558
16	0	0	0	0	0	366 691	366 691
17	0	0	0	0	0	2 150	2 150
Razem	199 564	475 995	530 191	430 351	0	1 039 769	2 675 870

*) 1 - Rządy i banki centralne, 3 – Podmioty sektora publicznego, 6 - Instytucje - banki, 7 - Przedsiębiorstwa, 8 - Detaliczne, 9 - Zabezpieczenie na nieruchomościach, 10 - Przeteterminowane, 11 – Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka, 16 – Inne pozycje, 17 - Kapitałowe

g) Kwoty ekspozycji brutto z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowaniach oraz salda korekt wartości i rezerw w rozbięciu na branże

BRANŻA	EKSPOZYCJE Z UTRATĄ WARTOŚCI ¹		EKSPOZYCJE PRZETERMINOWANE ²	
	WARTOŚĆ BRUTTO EKSPOZYCJI	WARTOŚĆ KOREKT I REZERW	WARTOŚĆ BRUTTO EKSPOZYCJI	WARTOŚĆ KOREKT I REZERW
Hotele i restauracje	48 500	18 311	46 952	18 065
Budownictwo	63 260	27 916	63 257	27 914
Handel	98 896	32 865	118 771	32 489
Obrót nieruchomościami	70 720	11 805	117 802	11 710
Inne	10 263	5 872	12 245	5 849
Przetwórstwo przemysłowe	33 311	17 737	47 972	17 246
Sektor finansowy (z wyłączeniem NBP)	0	0	0	0
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0	0
Transport, gospodarka	2 812	1 890	2 719	1 792

magazynowa i łączność				
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	81	44	81	44
Osoba prywatna	365 492	188 945	375 106	177 379
Razem	693 335	305 385	784 905	292 488

¹ Utrata wartości – zgodnie z definicją opisaną w rodz. III, pkt 1 ust. 1) lit. a)

² Ekspozycja przeterminowana, to ekspozycja na której występuje faktyczne niedotrzymanie warunków umowy takich jak niespłacenie lub zaleganie ze spłatami odsetek lub kapitału

h) Kwoty ekspozycji brutto z rozpoznaną utratą wartości i przeterminowanych oraz salda korekt wartości i rezerw w podziale na obszary geograficzne

REGION	EKSPOZYCJE Z UTRATĄ WARTOŚCI ¹		EKSPOZYCJE PRZETERMINOWANE ²	
	WARTOŚĆ BRUTTO EKSPOZYCJI	WARTOŚĆ KOREKT I REZERW	WARTOŚĆ BRUTTO EKSPOZYCJI	WARTOŚĆ KOREKT I REZERW
Centrala	370 115	139 279	453 159	137 278
Gdańsk	86 287	45 187	87 035	42 605
Kraków	80 002	39 905	80 896	36 784
Rzeszów	33 256	16 880	34 199	15 724
Warszawa	57 751	30 455	64 842	29 500
Wrocław	65 924	33 679	64 774	30 597
Razem	693 335	305 385	784 905	292 488

¹ Utrata wartości – zgodnie z definicją opisaną w rodz. III, pkt 1 ust. 1) lit. a)

² Ekspozycja przeterminowana, to ekspozycja na której występuje faktyczne niedotrzymanie warunków umowy takich jak niespłacenie lub zaleganie ze spłatami odsetek lub kapitału

i) Zmiana stanów odpisów na oczekiwane straty kredytowe dla należności od klientów wycenianych wg zamortyzowanego kosztu

Zmiana stanów odpisów w okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018r.

	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo odpisów na początek okresu - stan na 01.01.2018	-15 232	-5 751	-515 891	-536 874
Zmiany wynikające z transferów	2 700	-4 773	-26 847	-28 920
Zmiany z tytułu nabycia lub udzielenia	-3 171	-2 004	-4 106	-9 281
Zmiany w ekspozycji istniejącego portfela	-610	-12 731	592	-12 749
Zmiany z tytułu wyłączenia z bilansu, inne niż spisania	2 629	704	2 875	6 208
Stan na koniec okresu - stan na 31.12.2018	-13 684	-24 555	-543 377	-581 616

2) Ryzyko kredytowe kontrahenta

Ryzyko kredytowe kontrahenta to ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta przed ostatecznym rozliczeniem przepływów środków pieniężnych związanych z transakcją. Zgodnie zapisami *Metodyki* na ryzyko kredytowe kontrahenta narażone są transakcje należące do portfela handlowego Banku:

- pozagiełdowe transakcje pochodne oraz kredytowe instrumenty pochodne,

- transakcje z udzielonym lub otrzymanym przyrzeczeniem odkupu oraz transakcje udzielania lub przyjmowania pożyczek papierów wartościowych lub towarów,
- transakcje z opcją uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego oparte na papierach wartościowych lub towarach,
- transakcje z długim terminem rozliczenia.

Powyższe ryzyko uznaje się za istotne jeżeli skala działalności handlowej Banku jest znacząca oraz suma wartości pozycji zaliczanych do portfela handlowego stanowi nie mniej niż 2% funduszy własnych Banku. W 2018 roku skala działalności handlowej Banku nie była znacząca oraz suma wartości pozycji zaliczanych do portfela handlowego była niższa niż 2% funduszy własnych Banku, zatem nie było konieczności asygnowania kapitału wewnętrznego na wspomniane ryzyko.

W 2018 roku w Banku nie były zawarte wyżej wymienione transakcje, kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta wynosi 0.

Ryzyko kredytowe kontrahenta uznawane jest przez Bank za nieistotne i nie jest asygnowany dodatkowy kapitał wewnętrzny z tego tytułu. Dla potrzeb wyliczenia ekwiwalentu bilansowego transakcji pozabilansowej w celu uwzględnienia ryzyka kredytowego kontrahenta w ramach kalkulacji kapitału regulacyjnego przyjmuje się metodę zaangażowania pierwotnego, zgodnie z art. 275 CRR.

3) Ryzyko kredytowe – informacje dodatkowe

- a) Zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej
Bank na podstawie art. 135 ust.1 i art.138 lit. b) CRR nie korzysta z ocen wiarygodności kredytowej nadawanej przez uznane zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej w celu ustalenia wag ryzyka podczas kalkulacji wymogu kapitałowego.
- b) Klasy ekspozycji, dla których stosowane są oceny wiarygodności kredytowej przyznawane przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej
Nie dotyczy Grupy.
- c) Opis procesu stosowanego do przenoszenia oceny emitenta i emisji na pozycje spoza portfela handlowego
Nie dotyczy Grupy.
- d) Przyporządkowanie ocen wiarygodności kredytowej przyznanych przez każdą z zewnętrznych instytucji do odpowiednich stopni wiarygodności kredytowej
W przypadku wykorzystania zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej Grupa będzie stosowała standardowy system przyporządkowania ocen opublikowany przez EBA.
- e) Wartość ekspozycji przed i po zastosowaniu technik ograniczania ryzyka kredytowego

W tabeli poniżej przedstawiono wartość ekspozycji przed i po zastosowaniu technik redukcji ryzyka kredytowego i współczynnika konwersji kredytowej dla każdej klasy ekspozycji wymaganej przy zastosowaniu metody standardowej.

Klasa ekspozycji	Ekspozycje netto przed zastosowaniem technik redukcji ryzyka (CRM ²) i CCF ³	Ekspozycja netto po efekcie CRM i CCF
Ekspozycje według metody standardowej razem	2 675 870	2 675 870
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	624 704	644 169
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0	0
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0	0
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
Ekspozycje wobec instytucji	37 666	37 666
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	220 966	220 584
Ekspozycje detaliczne	511 782	511 251
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	259 234	250 113
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	644 119	634 688
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	8 558	8 558
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0	0
Ekspozycje kapitałowe	2 150	2 150
Inne pozycje	366 691	366 691

2. Ryzyko rynkowe (ryzyko cen instrumentów dłużnych i ryzyko walutowe)

Ryzyko cen instrumentów dłużnych mierzony jest za pomocą wskaźników BPV (Basis Point Value – wartość punktu bazowego) i convexity (tzw. wypukłość obligacji) informujących, o ile zmieni się cena instrumentu finansowego przy wzroście jego rynkowej rentowności do wykupu.

Ryzyko walutowe monitorowane jest w trybie dziennym i raportowane w trybie dziennym, tygodniowym i miesięcznym. Poziom ryzyka mierzony jest za pomocą wartości zagrożonej (VaR) oraz kontrolowany względem limitów: VaR, pozycji walutowych i strat na transakcjach walutowych. Zgodnie z przyjętą strategią równoważenia pozycji walutowej, ryzyko walutowe utrzymywane było w całym 2018 roku na niskim poziomie.

Bank stosuje metodę podstawową wyznaczania kapitału regulacyjnego z tytułu ryzyka walutowego. Kapitał regulacyjny z tytułu ryzyka rynkowego z uwagi na nieznaczącą skalę działalności handlowej był zerowy.

Ryzyko cen towarów nie występuje.

² Credit Risk Mitigation - techniki redukcji ryzyka kredytowego

³ Credit Conversion Factor – współczynnik konwersji kredytowej

3. Instrumenty kapitałowe w portfelu Grupy

W poniższej tabeli przedstawiono kapitałowe papiery wartościowych posiadane przez Bank.

Nazwa	Udziały w obrocie giełdowym	Wartość bilansowa na 01.01.2018 r.	Wycena wg wartości godziwej udziałów	Zmniejszenie wartości udziałów tytułu sprzedaży	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018 r.
SWIFT	NIE	7	0	0	7
Akcje Visa	TAK	2 651	645	0	3 296
NR SPV2 Sp. z o. o.	NIE	9	0	-9	0
Terra – Finance S.A.	NIE	1	0	-1	0
Razem		2 668	645	-10	3 303

Udziały w SWIFT wyceniane są wg wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.
Akcje Visa wyceniane są wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

4. Ryzyko operacyjne

Wymóg kapitałowy wg metody standardowego wskaźnika (STA) wyliczany jest zgodnie z postanowieniami Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego według metody standardowej, stanowi sumę wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego wszystkich linii biznesowych w banku.

Linie biznesowe wyznaczone są zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR):

Linia biznesowa	Wykaz działań	Zidentyfikowane dla Banku	Wartość procentowa (czynnik beta)
Finansowanie przedsiębiorstw	<ul style="list-style-type: none"> Gwarantowanie emisji instrumentów finansowych lub subemisja instrumentów finansowych z gwarancją przejęcia emisji Usługi związane z gwarantowaniem emisji Doradztwo inwestycyjne Doradztwo dla przedsiębiorstw dotyczące struktury kapitałowej, strategii branżowej i zagadnień pokrewnych oraz doradztwo i usługi w zakresie połączeń i nabywania przedsiębiorstw Badania inwestycyjne i analiza finansowa oraz inne formy ogólnych zaleceń w sprawie transakcji związanych z instrumentami finansowymi 	NIE	18 %
Handel i sprzedaż	<ul style="list-style-type: none"> Zawieranie transakcji na własny rachunek Pośrednictwo na rynku pieniężnym Przyjmowanie oraz przekazywanie zleceń w związku z instrumentem finansowym lub większą ich liczbą Wykonywanie zleceń w imieniu klientów Subemisja instrumentów finansowych bez gwarancji przejęcia emisji Obsługa wielostronnych platform obrotu 	TAK	18 %
Detaliczna	<ul style="list-style-type: none"> Przyjmowanie oraz przekazywanie zleceń w związku z 	NIE	12 %

działalność maklerska	<ul style="list-style-type: none"> instrumentem finansowym lub większą ich liczbą Wykonywanie zleceń w imieniu klienta Subemisja instrumentów finansowych bez gwarancji przejęcia emisji 		
Bankowość komercyjna	<ul style="list-style-type: none"> Przyjmowanie depozytów i innych funduszy podlegających zwrotowi Udzielanie kredytów Leasing finansowy Gwarancje i zobowiązania 	TAK	15 %
Bankowość detaliczna	<ul style="list-style-type: none"> Przyjmowanie depozytów i innych funduszy podlegających zwrotowi Udzielanie kredytów Leasing finansowy Gwarancje i zobowiązania 	TAK	12 %
Płatności i rozliczenia	<ul style="list-style-type: none"> Usługi związane z transferem środków pieniężnych Emitowanie instrumentów płatniczych i administrowanie nimi 	TAK	18 %
Usługi pośrednictwa	<ul style="list-style-type: none"> Przechowywanie instrumentów finansowych i administrowanie nimi na rzecz klientów, w tym usługi powiernicze i pokrewne, takie jak zarządzanie gotówką/zabezpieczeniem 	NIE	15 %
Zarządzanie aktywami	<ul style="list-style-type: none"> Zarządzanie portfelem Zarządzanie UCITS Inne formy zarządzania aktywami 	TAK	12 %

W Banku podejmowane są czynności mające na celu minimalizowanie skutków materializacji ryzyka operacyjnego i prawdopodobieństwa jego wystąpienia przede wszystkim poprzez odpowiednie definiowanie procesów, produktów, systemów, ich opis oraz wprowadzanie mechanizmów kontrolnych. Jednocześnie w celu redukcji ryzyka operacyjnego podejmowane są także takie działania jak nadzór i kontrole wewnętrzne oraz utrzymanie ciągłości działania.

W 2018 r. nie zidentyfikowano zdarzeń z zakresu ryzyka operacyjnego, które wywołały dla Banku istotną stratę odnotowaną w rachunku wyników.

Wartość strat operacyjnych brutto w podziale na kategorie ryzyka operacyjnego.

Rodzaje zdarzeń	Strata brutto w tys. zł
Oszustwo wewnętrzne	0
Oszustwo zewnętrzne	401
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	14
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0
Awarie Systemów	0
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	86
Razem	501

Wartość strat operacyjnych brutto w podziale na zidentyfikowane dla Banku linie biznesowe.

Rodzaj aktywnej linii biznesowej	Strata brutto w tys. zł
Handel i sprzedaż	0
Bankowość komercyjna	221
Bankowość detaliczna	115
Płatności i rozliczenia	165
Zarządzanie aktywami	0
Razem	501

5. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Ryzyko stopy procentowej Banku jest to ryzyko pogorszenia wyniku finansowego Banku wskutek niekorzystnych zmian stóp procentowych.

Ryzyko stopy procentowej obejmuje:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania (zmiany oprocentowania) instrumentów finansowych,
- ryzyko opcji klienta,
- ryzyko bazowe,
- ryzyko krzywej dochodowości,
- wpływ szokowej zmiany stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału.

Podstawowym narzędziem pomiaru ryzyka stopy procentowej, wykorzystywanym z częstotliwością miesięczną, jest zestawienie luki stopy procentowej (ang. *Gap analysis*), uwzględniające ryzyko opcji klienta tj. ryzyko wcześniejszej spłaty kredytów oraz wycofania depozytów przed upływem terminu wymagalności (uwzględnione w zestawieniu z wykorzystaniem wskaźnika przyspieszenia spłat kredytów oraz wskaźnika zrywalności depozytów; depozyty o nieokreślonym terminie wymagalności traktowane są jako depozyty a'vista) oraz ryzyko bazowe związane z występowaniem niedoskonałej korelacji w dopasowywaniu stawek oprocentowania (indeksów) różnych instrumentów przychodowych i kosztowych o podobnych charakterystykach przeszacowania.

Ryzyko krzywej dochodowości jest oceniane przez Bank z częstotliwością miesięczną z wykorzystaniem miary BPV (Basis Point Value - wartość punktu bazowego), która informuje, o ile zmieni się wartość portfela instrumentów finansowych przy wzroście jego rentowności o jeden punkt bazowy (jedną setną punktu procentowego, tj. 0,0001). Pomiar ryzyka krzywej dochodowości dotyczy ryzyka cenowego instrumentów dłużnych w portfelu dostępnym do sprzedaży.

Wpływ szokowej zmiany stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału Banku obliczany jest z częstotliwością miesięczną, w oparciu o zaktualizowane oczekiwane przepływy środków pieniężnych.

Zmiana wyniku finansowego na skutek szokowych zmian stóp procentowych w podziale na poszczególne waluty.

Zmiana wyniku odsetkowego przy zmianie stóp procentowych o 2 pp.	2018
PLN	-20 203
EUR	-129
USD	-185
GBP	-35
Razem	-20 552
Zmiana wartości ekonomicznej kapitału przy zmianie stóp procentowych o 2 pp.	-19 815

6. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności oznacza ryzyko poniesienia straty z tytułu wymuszonej wymiany posiadanych aktywów na gotówkę lub odpowiedniki gotówki w sytuacji ograniczenia/utruty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wywiązywania się ze zobowiązań.

Zarząd PLUS BANK S.A. oświadcza, że obowiązujący w Banku system zarządzania ryzykiem płynności jest dostosowany do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i odpowiedni z punktu widzenia profilu i strategii instytucji.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest dostosowanie jej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności oraz finansowanie aktywów, bez konieczności ponoszenia nadmiernych kosztów. Zatem cel ten sprowadza się do kształtowania takiej struktury bilansu Banku oraz zobowiązań pozabilansowych, aby zapewnić stałą płynność uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz mogące się pojawić potrzeby w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub wynikających z zachowań klientów. Działania te są wspierane przez system wskaźników i limitów, począwszy od apetytu na ryzyko płynności zdefiniowanego przez Radę Nadzorczą oraz wskaźników zdefiniowanych przez władze nadzorcze, poprzez zaakceptowane przez Zarząd Banku limity odzwierciedlające tolerancję na ryzyko, a także pozostałe wskaźniki i miary służące do monitorowania ryzyka płynności na bieżąco (w systemie dziennym lub miesięcznym).

Bank posiada sformalizowany, regularnie weryfikowany, efektywny system zarządzania ryzykiem płynności i finansowania, obejmujący następujące procesy:

- bieżące zarządzanie płynnością śróddzienną, krótko-, średnio- i długoterminową,
- identyfikacja,
- pomiar,
- monitorowanie,
- kontrola i raportowanie.

Zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się na podstawie pisemnych polityk i zasad, w których określone są metody identyfikacji, pomiaru, monitorowania, kontroli i raportowania ryzyka płynności. Regulacje podlegają przeglądowi co najmniej raz w roku i są dostosowywane do aktualnego profilu i strategii Banku.

PLUS BANK S.A. jest bankiem, w którym cele strategiczne realizowane są w ramach dwóch równolegle funkcjonujących linii biznesowych - bankowości detalicznej oraz bankowości korporacyjnej. W związku z tym finansowanie działalności kredytowej Bank pozyskuje z rynku detalicznego oraz od podmiotów gospodarczych. Stabilność bazy depozytowej jest na bieżąco monitorowana.

W 2018 roku aktywa płynne zabezpieczające realizację bieżących zobowiązań przewyższały z nadwyżką limit wyznaczony na podstawie wartości części niestabilnej zobowiązań. Wg stanu na 31.12.2018 roku nadwyżka wyniosła 364 269 tys. zł dla waluty krajowej oraz 381 686 tys. zł we wszystkich walutach łącznie.

Wskaźnik wykorzystania depozytów w akcji kredytowej na przestrzeni 2018 roku wahał się (wg szacunków dziennych) w granicach od 80,22% do 92,94% wobec limitu wynoszącego 100%. Powyższy wskaźnik wg stanu na 31.12.2018 roku wyniósł 78,58%.

Ponadto Bank stosuje wewnętrzną analizę płynności wykorzystując zestawienie skumulowanych urealnionych luk płynności (tj. zestawieniu aktywów i pasywów według najbardziej prawdopodobnych terminów zapadalności i wymagalności). W 2018 roku wszystkie luki płynności były utrzymywane na poziomach wyraźnie przewyższających minimalne limity. Wartość wskaźnika płynności do 3 miesięcy, utrzymywała się w 2018 roku powyżej limitu ustanowionego na poziomie 0,70. Na dzień 31.12.2018 roku wskaźnik ten osiągnął wartość 0,96.

Wewnętrzne wskaźniki płynności	Limit	31.12.2018
Nadwyżka aktywów płynnych ponad limit ich minimalnego stanu (tys. zł)*	-	381 686
Wskaźnik wykorzystania depozytów w akcji kredytowej [%]	max 100 %	78,6
Wskaźnik płynności do 3 miesięcy	min 0,7	1,0

*) W skład nadwyżki aktywów płynnych wchodziły aktywa łatwo wymienne na gotówkę, do których zaliczono:
- środki zgromadzone na rachunkach nostro,
- płynne papiery wartościowe nieobciążone zastawem (bony pieniężne, obligacje skarbowe).
Limit aktywów płynnych wyznaczany był na każdy dzień roboczy.

Na dzień 31.12.2018 roku Bank dysponował aktywami płynnymi w kwocie 761 087 tys. zł, na które składały się:

- środki zgromadzone na rachunkach nostro – 183 931 tys. zł,
- obligacje skarbowe – 267 156 tys. zł,
- bony pieniężne NBP – 310 000 tys. zł.

W 2018 roku nie wszystkie nadzorcze normy płynności wynikające z *Uchwały Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dn. 17.12.2008 r. (z późn. zm.) w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności* utrzymywane były powyżej minimalnych limitów określonych dla nadzorczych miar płynności krótkoterminowej oraz nadzorczych miar płynności długoterminowej i kształtowały się następująco na dzień 31.12.2018 r.:

- współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi wyniósł 0,97 wobec limitu minimum 1,00,
- współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi wyniósł 1,28 wobec limitu minimum 1,00,
- wskaźnika pokrycia wypływów netto (LCR) wyniósł 281% wobec limitu minimum 100%.

Zewnętrzne wskaźniki płynności		Limit	31.12.2018
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	min 1,00	0,97
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	min 1,00	1,28
-	Udział podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem [%]	-	29,24
LCR	Wskaźnik płynności krótkoterminowej [%]	min 100,0 %	281

Minimalny, nadzorczy poziom wskaźnika LCR w wysokości 100%, wynikający z *Rozporządzenia delegowanego komisji (UE)*, który obowiązywał w grudniu 2018 roku, został spełniony przez Bank.

Zgodnie z wytycznymi w sprawie ujawniania wskaźnika pokrycia wypływów netto w uzupełnieniu do ujawniania informacji na temat zarządzania ryzykiem płynności na podstawie art. 435 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, poniżej zaprezentowane są dane dotyczące wskaźnika pokrycia wypływów netto.

Wyszczególnienie	Całkowita wartość ważona (średnia)			
	1Q'2018	2Q'2018	3Q'2018	4Q'2018
Zabezpieczenie przed utratą płynności	579 166	581 885	523 971	534 850
Wyływy środków pieniężnych netto ogółem	216 619	200 087	178 019	208 629
Wskaźnik pokrycia wyływów netto (%)	268%	291%	299%	254%

Testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności przeprowadza się co najmniej raz na kwartał w celu weryfikacji, czy Bank jest zdolny wypełnić swoje zobowiązania na wypadek kryzysu płynności, jako wsparcie przygotowania planu awaryjnego w zakresie płynności i decyzji zarządczych. W ramach analiz przewidziano trzy scenariusze rozwoju wydarzeń w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej:

- 1) Wariant I (kryzys płynności wewnątrz Banku) – objawiający się zwiększonym wycofywaniem depozytów przez klientów, z uwzględnieniem wyższych stóp odpływu dla depozytów, które mogą zostać zerwane za pomocą kanałów innych niż tradycyjne (tj. kanału internetowego lub mobilnego), spowodowany czynnikami wewnętrznymi, w warunkach swobodnego dostępu do środków z rynku finansowego.
- 2) Wariant II (kryzys płynności w systemie bankowym) – objawiający się również wycofywaniem depozytów, spowodowany zachwianiem płynności systemu płatniczego, w warunkach ograniczonego dostępu do środków z rynku międzybankowego,
- 3) Wariant III będący połączeniem kryzysu płynności wewnątrz Banku oraz kryzysu płynności.

Na dzień 31.12.2018 r. Bank posiadał 264 mln. nadwyżki aktywów płynnych, ponad wyływy netto w horyzoncie 1 miesiąca, wg założeń testów warunków skrajnych.

Proces zarządzania ryzykiem płynności jest uregulowany w Polityce płynności, która została opracowana przez Zarząd Banku i przyjęta przez Radę Nadzorczą.

7. Sekurytyzacja

Bank nie prowadzi działalności sekurytyzacyjnej.

IV. Wymagania kwalifikujące do stosowania poszczególnych instrumentów lub metod

1. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

1) *Polityka i procedury dotyczące saldowania ekspozycji bilansowych i pozabilansowych oraz wskazanie zakresu jego stosowania*

Grupa nie stosuje saldowania bilansowego i pozabilansowego.

2) *Polityka i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń kredytowych i zarządzanie nimi*

W procesie kalkulacji wymogu kapitałowego, Grupa stosuje uproszczoną metodę ujmowania ochrony kredytowej (część trzecia, tytuł II, rozdział 4 CRR). W procesie kredytowym Bank dostosowuje rodzaj i wartość oczekiwanego zabezpieczenia do wielkości ponoszonego ryzyka. Kwestie stosowania zabezpieczeń reguluje „Podręcznik zabezpieczeń” i poszczególne regulacje produktowe. Kwestie wyceny zabezpieczeń regulowane są przez „Zasady portfelowej aktualizacji wartości nieruchomości oraz monitorowania wskaźnika LTV” oraz „Instrukcję monitorowania i aktualizacji zabezpieczeń rzeczowych”. Wartości przedmiotów określane są na podstawie wyceny rzeczoznawcy, bazy zewnętrznej cen ofertowych i transakcyjnych sprzedaży nieruchomości, aktów notarialnych, cen z faktury lub wartości rynkowych z dostępnych katalogów. Wartości przedmiotów pomniejszających podstawę naliczania rezerw aktualizowane są kwartalnie lub w przypadku nieruchomości w okresach rocznych lub w przypadku stwierdzenia znacznej utraty wartości przedmiotu zabezpieczenia

3) *Opis głównych rodzajów zabezpieczeń kredytowych przyjmowanych przez Bank*

Głównymi zabezpieczeniami rzeczowymi stosowanymi przez Bank w zabezpieczenie transzy kredytowych są: hipoteka, zastaw lub przewłaszczenie rzeczy ruchomych, kaucja, zastaw lub blokada środków pieniężnych.

Ze względu na fakt, że część typów zabezpieczeń nie może zostać wykorzystana przy kalkulacji wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe, Bank jako techniki redukcji ryzyka przy wyliczaniu wymogu stosuje jedynie:

- gwarancje, w tym poręczenia BGK,
- zabezpieczenia na nieruchomościach (w podziale na nieruchomości mieszkalne i komercyjne),
- blokadę, kaucję, zastaw na środkach pieniężnych,
- papiery dłużne.

4) *Główne rodzaje gwarantów oraz kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych oraz ich wiarygodność kredytowa*

Nie dotyczy. Grupa nie posiada kredytowych instrumentów pochodnych.

5) *Informacja o koncentracji ryzyka kredytowego w zakresie zastosowanych instrumentów ograniczania ryzyka*

Bank monitoruje poziom koncentracji w obszarze wartości zabezpieczeń w ramach procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyk subkredytowych. Największa koncentracja charakteryzuje zabezpieczenia w postaci nieruchomości. Poniższa tabela przedstawia rodzaje i wartość zabezpieczeń uwzględnianych w procesie oceny adekwatności kapitału wewnętrznego:

Rodzaj zabezpieczenia	Wartość w tys. zł
Hipoteka	2 792 438
Przewłaszczenia	27 676
Blokady/akcje	298 825
Poręczenia i gwarancje	35 609
Zastaw	48 277
Ubezpieczenie kredytu	22 798
Weksel	29 066
Inne	12 597
Razem	3 267 286

6) Wartość ekspozycji netto zabezpieczona przez uznane zabezpieczenia finansowe i inne uznane zabezpieczenia, po uwzględnieniu korekt z tytułu zmienności

KLASA EKSPOZYCJI*	WARTOŚĆ EKSPOZYCJI OBJĘTEJ TECHNIKĄ REDUKCJI RYZYKA	ŁĄCZNA WARTOŚĆ EKSPOZYCJI PO UWZGLĘDNIENIU TECHNIK REDUKCJI RYZYKA
Ekspozycje według metody standardowej razem	60 233	2 675 870
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0	624 704
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0	0
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0	0
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0
Ekspozycje wobec instytucji	0	37 666
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	23 597	220 966
Ekspozycje detaliczne	5 517	511 782
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	31 119	259 234
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0	644 119
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	8 558
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0	0
Ekspozycje kapitałowe	0	2 150
Inne pozycje	0	366 691

7) Wartość ekspozycji netto zabezpieczona gwarancją

Klasa ekspozycji	Wartość ekspozycji
Ekspozycje według metody standardowej razem	19 466
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0

Ekspozycje wobec instytucji	0
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	588
Ekspozycje detaliczne	531
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	8 916
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	9 431
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0
Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0
Ekspozycje kapitałowe	0
Inne pozycje	0

V. Polityka wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku (tzw. osób kluczowych)

Informacje dotyczące procesu decyzyjnego stosowanego przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, a także liczba posiedzeń organizowanych w danym roku obrachunkowym przez organ zarządzający pełniący nadzór nad wynagrodzeniami, w tym – w stosownych przypadkach – informacje na temat składu i zakresu zadań komisji ds. wynagrodzeń, konsultanta zewnętrznego, z którego usług skorzystano przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, oraz roli odpowiednich zainteresowanych stron

Rada Nadzorcza PLUS BANK S.A. Uchwałą nr 4/2018 z dnia 25 września 2018 r. przyjęła *Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób pełniących kluczowe funkcje w PLUS BANK S.A.*

Wyżej wymieniony tekst Polityki, wprowadza mechanizmy kontrolne oraz narzędzia monitorujące, dostosowując tym samym *Politykę (...)* do Rekomendacji H KNF. Ponadto formalizuje obowiązek prowadzenia rejestru ocen osób pełniących kluczowe funkcje w Banku, wprowadza wzór oświadczenia o niestosowaniu strategii hedgingowych i ubezpieczeń dla osób kluczowych, precyzuje zapisy dotyczące uznawania świadczeń przyznanych przez Bank osobie pełniącej kluczowe funkcje w związku z rozwiązaniem umowy z poprzednim pracodawcą lub podmiotem, a także uzupełnia zasady opiniowania i monitorowania przez Radę Nadzorczą zmiennych składników wynagrodzenia osób pełniących kluczowe funkcje odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na II linii, kierowanie komórką ds. zgodności oraz audytu wewnętrznego.

Polityka (...) została przygotowana w oparciu o postanowienia:

1. ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r., poz. 128 - j.t., z późn. zm.),
2. Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. s sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz. U. z 2017, poz. 637),
3. Rozporządzenia CRR - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012,
4. Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) Nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu

do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji,

5. Rekomendacji H wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach.

W proces przygotowania *Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób pełniących kluczowe funkcje w PLUS BANK S.A.* zaangażowana była Rada Nadzorcza Banku (w zakresie zatwierdzenia zasad), Zarząd Banku (w zakresie zatwierdzenia zasad i wdrożenia *Polityki*) oraz Dyrektor Departamentu Wynagrodzeń i Kontrolingu Kadrowego (w zakresie doradztwa w procesie przygotowania oraz wdrożenia *Polityki*).

W 2018 r. Rada Nadzorcza dwukrotnie omawiała zagadnienia dotyczące polityki wynagrodzeń.

Informacje na temat powiązania między wynagrodzeniem a wynikami

Pracownikom, których działalność zawodowa ma wpływ na profil ryzyka Banku w zamian za wykonywaną pracę przysługuje wynagrodzenie stałe oraz wynagrodzenie zmienne.

Wysokość wynagrodzenia stałego jest ustalana w wyniku negocjacji, pomiędzy pracownikiem a pracodawcą. Przy czym wynagrodzenie to stanowi na tyle dużą część łącznego wynagrodzenia, dzięki czemu możliwe jest prowadzenie elastycznej polityki w zakresie zmiennych składników wynagrodzenia – tak, aby w określonych przypadkach możliwe było ich obniżenie lub nie przyznanie (w ogóle).

Z kolei podstawą do przyznania i określenia wysokości wynagrodzenia zmiennego jest coroczna (z uwzględnieniem 3-letniego horyzontu) ocena pracownika. W ocenie uwzględniane są zarówno wyniki całego Banku, jak i efekty pracy danej osoby oraz danej komórki/jednostki organizacyjnej Banku, za którą ta osoba odpowiada. Przy ocenie efektów pracy wykorzystywane są zarówno kryteria finansowe, jak i niefinansowe.

Najważniejsze informacje na temat cech charakterystycznych systemu wynagrodzeń, w tym informacja na temat kryteriów stosowanych przy pomiarze wyników i korekcie o ryzyko, polityki odraczania płatności i kryteriów nabywania uprawnień

Wdrożona *Polityka (...)* oparta jest o następujące zasady:

- całkowite wynagrodzenie składa się z wynagrodzenia stałego oraz wynagrodzenia zmiennego;
- wynagrodzenie zmienne uwzględnia podział na część przyznaną w gotówce (nagroda pieniężna) oraz część przyznaną w instrumentach finansowych (akcje fantomowe);
- wynagrodzenie zmienne przyznawane i wypłacane jest w sposób przejrzysty, zapewniający efektywną realizację planowanych celów i zadań;
- wynagrodzenie zmienne uzależnione zostało od oceny:
 - efektów pracy osoby, której działalność zawodowa ma wpływ na profil ryzyka Banku;
 - wyników Banku w obszarze odpowiedzialności tej osoby z uwzględnieniem wyników całego Banku;
- przy ocenie indywidualnych efektów pracy uwzględniane są zarówno kryteria finansowe, jak i niefinansowe;

- wypłata wynagrodzenia zmiennego następować będzie tylko wtedy, gdy wynikać to będzie z sytuacji finansowej Banku i będzie uzasadnione pozytywną oceną i spodziewanymi wynikami;
- przyznawane i wypłacane wynagrodzenie zmienne nie może ograniczać zdolności Banku do zwiększania jego bazy kapitałowej;
- Bank stosuje odroczenia w wypłacie zmiennych składników wynagrodzenia.

Przyznanie (oraz określenie wysokości) zmiennych składników wynagrodzenia uzależnione jest od wyników oceny osób kluczowych. Podstawę tej oceny stanowi realizacja Celów Banku i Zadań Premiowych przyjętych do realizacji w danym okresie rozliczeniowym. Cele Banku to wyznaczone do osiągnięcia przez PLUS BANK S.A., w poszczególnych latach kalendarzowych, cele biznesowe i operacyjne. Są one zgodne ze Strategią i Planem Finansowym Banku. Z kolei Zadania Premiowe to zadania wpierające i prowadzące do realizacji Celów Banku.

Ocena obejmuje pełne funkcjonowanie Banku, tj. zarówno stronę przychodową i kosztową, a także wynik, korygowany o ponoszone, w związku z prowadzoną działalnością, ryzyka. Ponadto ocenie podlegają również indywidualne – przypisane poszczególnym osobom – kryteria i to zarówno finansowe, jaki i niefinansowe.

Natomiast ostateczna decyzja o wypłacie zmiennych składników wynagrodzenia podejmowana jest przy uwzględnieniu bieżącej sytuacji ekonomicznej Banku oraz wpływu ewentualnej wypłaty na łączny współczynnik kapitałowy, pożądanego profilu ryzyka Banku (uwzględniającego koszt ryzyka i koszt kapitału), weryfikacji oceny osób pełniących kluczowe funkcje w Banku czy korekty wyników finansowych Banku ex post.

Składniki zmiennego wynagrodzenia ze względu na termin ewentualnej wypłaty zostały podzielone na część nieodroczoną oraz część odroczoną, według następujących zasad:

- nagroda pieniężna:
 - część nieodroczone – 20% całkowitego wynagrodzenia zmiennego,
 - część odroczone – 30% całkowitego wynagrodzenia zmiennego.
- akcje fantomowe:
 - część nieodroczone – 20% całkowitego wynagrodzenia zmiennego,
 - część odroczone – 30% całkowitego wynagrodzenia zmiennego.

Przy wypłacie odroczonej części stosowany jest podział na równe raty. Odroczenia są realizowane według następujących zasad:

- odroczenie I raty wynosi 1 rok,
- odroczenie II raty wynosi 2 lata,
- odroczenie III raty wynosi 3 lata.

Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych, ustalony zgodnie z art. 94 ust. 1 lit. g) Dyrektywy CRD IV

Wysokość wynagrodzenia zmiennego jest zróżnicowana w zależności od zajmowanego stanowiska i wynosi:

- do 100% rocznego wynagrodzenia zasadniczego, wynikającego z umowy o pracę za ostatni rok kalendarzowy – Prezes Zarządu, Członkowie Zarządu,
- do 60% rocznego wynagrodzenia zasadniczego, wynikającego z umowy o pracę za ostatni rok kalendarzowy – w przypadku pozostałych osób pełniących kluczowe funkcje w Banku.

Informacje na temat kryteriów dotyczących osiągniętych wyników, stanowiących podstawę uprawnień do akcji, opcji na akcje lub zmiennych elementów wynagrodzenia

Podstawę uprawnień do zmiennych składników wynagrodzenia stanowi wynik oceny. W ocenie uwzględniana jest realizacja parametrów odnoszących się do kosztu ryzyka, kosztu kapitału, i ryzyka płynności, a także realizacja Celów Banku (cele biznesowe i operacyjne, które wynikają ze Strategii i Planu Finansowego Banku) i Zadań Premiowych (zadania wpierające i prowadzące do realizacji Celów Banku).

Wśród ocenianych parametrów odnoszących się do kosztu ryzyka, kosztu kapitału i ryzyka płynności zaliczyć należy:

- koszt ryzyka – definiowany jest jako stosunek osiągniętego wyniku z rezerw na należności kredytowe w danym roku kalendarzowym do salda bilansowego brutto należności kredytowych w tym roku kalendarzowym,
- koszt kapitału - mierzony wskaźnikami:
 - ROE (*return on equity*),
 - RORAA (*return on risk-adjusted assets*).
- ryzyko płynności – granice dopuszczalnego ryzyka płynności wyznaczają:
 - zewnętrzne miary nadzorcze,
 - wskaźnik pokrycia wpływów netto.

Oceniane Cele Banku, to:

- wynik finansowy netto,
- wskaźnik C/I,
- koszty działania Banku,
- jakość portfela kredytowego.

Ponadto ocenie podlega realizacja przypisanych indywidualnie poszczególnym osobom, kryteriów (i to zarówno kryteriów finansowych, jak i niefinansowych). W tym m.in.

- procesy kontroli wewnętrznej,
- procesy kontroli w zakresie ryzyka braku zgodności,
- polityka personalna,
- założenia sprzedażowe (zarówno w obszarze sprzedaży detalicznej, jak i korporacyjnej),
- koszty ryzyk uznanych za istotne,
- sprawozdawczość,
- współpraca z partnerami biznesowymi,
- budżet kosztów,
- wdrożenia systemów informatycznych.

Główne parametry oraz uzasadnienie wszelkiego rodzaju systemu elementów zmiennych i wszelkich innych świadczeń niepieniężnych

Wynagrodzenie zmienne przyznawane pracownikom, których działalność zawodowa ma wpływ na profil ryzyka Banku, składa się z dwóch składników:

- nagrody pieniężnej (50% całkowitego wynagrodzenia zmiennego),
- instrumentów finansowych - akcji fantomowych (50% całkowitego wynagrodzenia zmiennego).

Bank nie realizuje polityki dodatkowych świadczeń emerytalnych.

Zbiornicze informacje iloŝciowe dotyczĄce wysokoŝci wynagrodzenia z podzialem na obszary dziaalnoci Banku

Łączne wynagrodzenie (brutto) przysługujące za 2018 r. w podziale na poszczególne obszary dziaalnoci Banku:

- bankowoŝć detaliczna – 17 913 tys. zł,
- bankowoŝć korporacyjna – 2 431 tys. zł,
- płatnoŝci i rozliczenia – 1 114 tys. zł.

Zbiornicze informacje iloŝciowe na temat wynagrodzeń, z podzialem na kadre kierowniczą wyŝszego szczebla i pracownikow, ktorzy dziaalnoci majĄ istotny wpływ na profil ryzyka Banku, zawierajĄce następujĄce dane:

a) wysokoŝć wynagrodzeń za dany rok obrachunkowy z podzialem na wynagrodzenie stałe i zmienne oraz liczba osob je otrzymujĄcych

W 2018 roku zarówno Członkom Zarządu, jak i Dyrektorom wybranych komorek/jednostek wypłacono wynagrodzenie stałe w następujĄcej wysokoŝci.

- Zarząd Banku 2 847 tys. zł brutto (10 osob),
- Dyrektorzy wybranych departamentow, biur, centrów 4 035 tys. zł brutto (34 osoby).

b) wysokoŝć i forma wynagrodzenia zmiennego z podzialem na świadczenia pieniężne, akcje i instrumenty zwiĄzane z akcjami oraz inne typy

W 2018 roku zarówno Członkom Zarządu, jak i Dyrektorom wybranych komorek/jednostek nie zostało przyznane i wypłacone wynagrodzenie zmienne.

c) wysokoŝć wynagrodzenia z odroczonĄ wypłatą z podzialem na częŝci juŝ przysługujĄce i jeszcze nieprzysługujĄce

Nie dotyczy.

d) wysokoŝć wynagrodzenia z odroczonĄ wypłatą przyznana w danym roku obrachunkowym, wypłacona i zmniejszona w ramach korekty o wyniki

Nie dotyczy.

e) płatnoŝci zwiĄzane z przyjĘciem do pracy i z odprawą w danym roku obrachunkowym oraz liczba beneficjentow takich płatnoŝci

W 2018 r.:

- nie wystĄpiły płatnoŝci zwiĄzane z przyjĘciem do pracy,
- miały miejsce płatnoŝci zwiĄzane z zakończaniem stosunku pracy.

f) kwoty płatnoŝci zwiĄzanych z odprawą dokonane w danym roku obrachunkowym, liczba beneficjentow takich płatnoŝci oraz wysokoŝć najwyŝszej takiej płatnoŝci na rzecz jednej osoby

W 2018 r. dokonano wypłaty odpraw na łączną kwotę 600 tys. zł brutto. Odprawy otrzymały 3 osoby. Najwyższa płatność wynosiła 240 tys. zł brutto.

Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla wynagrodzeń w przedziale 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR

W 2018 r. żadna z osób zatrudnionych w Banku nie otrzymała wynagrodzenia w wysokości co najmniej 500 tys. EUR.

Na żądanie państwa członkowskiego lub właściwego organu – łączne wynagrodzenie w podziale na każdego członka organu zarządzającego lub kadry kierowniczej wyższego szczebla

Nie dotyczy.

VI. Dodatkowe ujawnienia

1. Dźwignia finansowa

Od 2014 r. PLUS BANK S.A. kalkuluje wskaźnik dźwigni finansowej zgodnie z przepisami Rozporządzenia CRR. Wprowadzenie wskaźnika, pokazującego relację pomiędzy kapitałem Tier 1, a wartością ekspozycji bilansowych i pozabilansowych, ma na celu ograniczenie nieadekwatnego w relacji do posiadanej bazy kapitałowej zadłużania się banków.

Wartość ekspozycji według stanu na 31 grudnia 2018 r. przy zastosowaniu oraz bez zastosowania definicji przejściowej kapitału Tier 1.

Łączne ekspozycje wskaźnika dźwigni finansowej	2 947 473 273
Pozycje pozabilansowe	28 912 598
a) współczynnik konwersji 10%	1 556 703
b) współczynnik konwersji 20%	4 721 048
c) współczynnik konwersji 50%	21 126 420
d) współczynnik konwersji 100%	1 508 427
Inne aktywa	2 924 218 141
Odliczona kwota aktywów	- 5 657 466
Kapitał Tier 1 - definicja przejściowa	119 082 791
Wskaźnik dźwigni finansowej - przy zastosowaniu definicji przejściowej kapitału Tier 1	4,04%
Kapitał Tier 1 - w pełni wprowadzona definicja	113 425 325
Wskaźnik dźwigni - bez zastosowania definicji przejściowej kapitału Tier 1	3,85%

2. Aktywa obciążone

Składnik aktywów traktowany jest jako obciążony wtedy, gdy został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek umowie mającej na celu ochronę, zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej z której nie może być swobodnie wycofany. Bank prezentuje aktywa obciążone i nieobciążone zgodnie

z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 79/2015 z dnia 18 grudnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do aktywów obciążonych.

Aktywa obciążone i nieobciążone wg stanu na 31.12.2018 r.

Rodzaj aktywa	Wartość w tys. zł
Aktywa obciążone	0
Aktywa nieobciążone	2 411 734
Kredyty na żądanie	183 311
Instrumenty udziałowe	3 303
Dłużne papiery wartościowe	591 113
<i>w tym: obligacje zabezpieczone</i>	0
<i>w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami</i>	0
<i>w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych</i>	281 165
<i>w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe</i>	0
<i>w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe</i>	0
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	1 414 154
Inne aktywa	219 853

3. Pozostałe

Polityka rekrutacji dotycząca wyboru członków organu zarządzającego oraz rzeczywistego stanu ich wiedzy, umiejętności i wiedzy specjalistycznej.

Bank w procesie rekrutacji członków organu zarządzającego przestrzega obowiązujących przepisów i praktyk. W przypadku rekrutacji Członków Zarządu Bank bierze pod uwagę kryteria określone w ustawie Prawo bankowe oraz kryteria wymienione szczegółowo w Wytycznych w sprawie oceny kwalifikacji członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje (EBA/GL/2012/06 z dnia 22 listopada 2012 roku), w szczególności ocenie podlegają wiedza, umiejętności, doświadczenie i rękojmia należytego wykonywania obowiązków. Ocena uwzględnia charakter, skalę i stopień złożoności działalności Banku oraz zakres obowiązków związany z pełnioną funkcją i zajmowanym stanowiskiem.

Strategia w zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego, jego celów i wszelkich odpowiednich zadań określonych w tej strategii oraz zakresu, w jakim te cele i zadania zostały zrealizowane.

W zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego i nadzorującego. Bank dobiera skład organu zarządzającego w taki sposób, aby ogólny skład organu zarządzającego posiadał zbiorowo doświadczenia praktyczne związane z zarządzaniem instytucjami kredytowymi. Zapewnia różnorodność pod względem wykształcenia, umiejętności i osiągnięć zawodowych, a także geograficznym, celem zagwarantowania szerokiego spektrum poglądów i doświadczeń.

Członkowie organu zarządzającego reprezentują różne dziedziny wykształcenia, oraz umiejętności i doświadczenie zawodowe korespondujące z obecnie wykonywaną funkcją.

W imieniu PLUS BANK S.A.:

Imię, nazwisko	Funkcja	Podpis
Marcin Ginel	Prezes Zarządu	
Krzysztof Janicki	Wiceprezes Zarządu	
Agata Zgliczyńska	Członek Zarządu	
Justyna Kulka	Członek Zarządu	
Janusz Kaliszyk	Członek Zarządu	

Warszawa, dnia 11.07.2019 r.